

รายงานข้อมูลการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม รายงานกิจการโทรคมนาคม ไตรมาส 1 ปี 2559

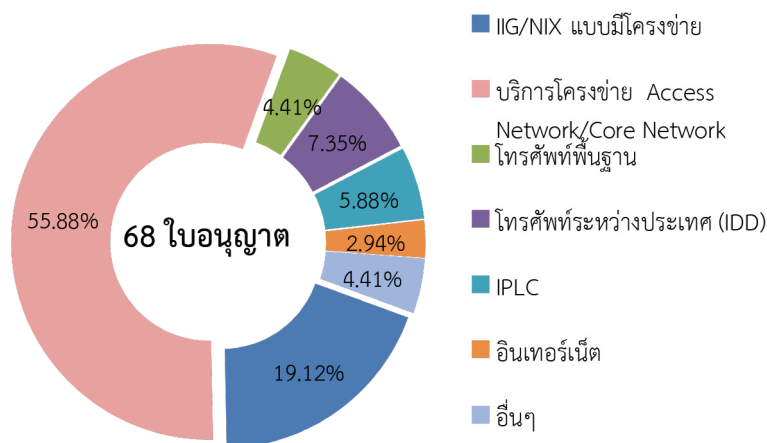
กสทช. | โทรคมนาคม

รายงานข้อมูลไตรมาส 1 ปี 2559 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อแสดงภาพรวมสถานการณ์กิจการโทรคมนาคมของประเทศไทย ซึ่งได้มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์บทบาทความสำคัญและความจำเป็นของกิจการโทรคมนาคมในฐานะที่เป็นกลไกพื้นฐานสำหรับการพัฒนาระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบของประเทศ รวมถึงทิศทางของพัฒนาการกิจการโทรคมนาคมของประเทศ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการพัฒนาการกิจการโทรคมนาคม โดยถือเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงาน กสทช. ที่จะสนับสนุนการกำกับดูแลด้านกิจการโทรคมนาคมของ กสทช. ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 57 (5) ที่กำหนดให้สำนักงาน กสทช. มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคลื่นความถี่ การใช้คลื่นความถี่ การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ จะได้นำเสนอรายงานโดยจำแนกภารกิจหลักๆ ในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

การอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม

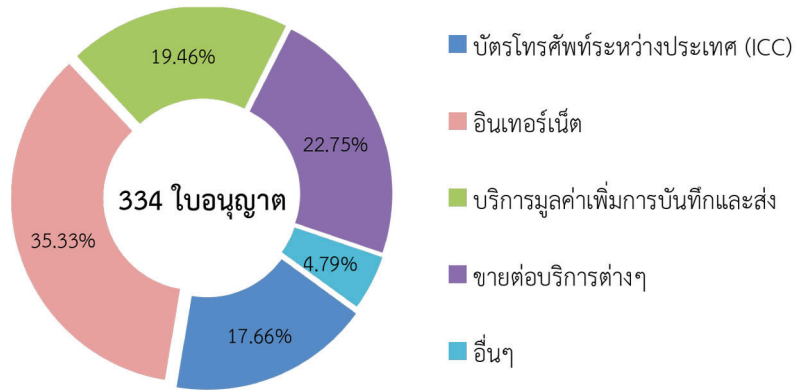
ในปี 2559 กิจการโทรคมนาคม มีการขยายโครงข่ายอย่างต่อเนื่องจากปี 2558 กอปรกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้งานด้านโทรคมนาคมเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทำให้มีผู้ประกอบกิจการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม สำหรับไตรมาสที่ 1 ปี 2559 มีจำนวนทั้งสิ้น 402 ใบอนุญาต โดยแบ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตแบบมีโครงข่าย 68 ใบอนุญาต (ภาพที่ 1) ในจำนวนนี้มีผู้รับใบอนุญาตบริการโครงข่าย Access Network และ Core Network มากที่สุดจำนวน 38 ใบอนุญาต หรือคิดเป็นร้อยละ 55.88 ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบมีโครงข่ายทั้งหมด รองลงมาเป็นผู้รับใบอนุญาต IIG/NIX แบบมีโครงข่าย จำนวน 13 ใบอนุญาต หรือคิดเป็นร้อยละ 19.12 ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบมีโครงข่ายทั้งหมด สำหรับในส่วนของผู้รับใบอนุญาตแบบไม่มีโครงข่ายมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 334 ใบอนุญาต (ภาพที่ 2) โดยมีผู้ขอรับใบอนุญาตอินเทอร์เน็ตมากที่สุดจำนวน 118 ใบอนุญาต หรือคิดเป็นร้อยละ 35.33 ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบไม่มีโครงข่ายทั้งหมด รองลงมาเป็นผู้รับใบอนุญาตขยายต่อบริการต่างๆ จำนวน 76 ใบอนุญาต และผู้รับใบอนุญาตบริการมูลค่าเพิ่มการบันทึกและส่ง จำนวน 65 ใบอนุญาต หรือคิดเป็นร้อยละ 22.75 และร้อยละ 19.46 ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบไม่มีโครงข่ายทั้งหมด ตามลำดับ

ภาพที่ 1 สัดส่วนจำนวนผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบมีโครงข่าย

ที่มา: สำนักการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม 1

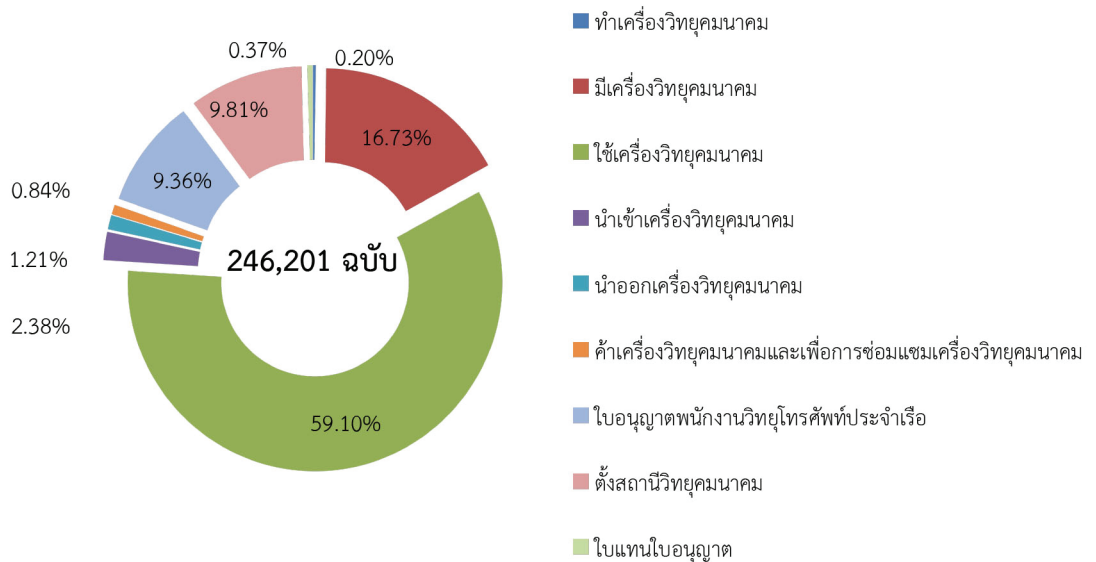
ภาพที่ 2 สัดส่วนจำนวนผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบไม่มีโครงข่าย

ที่มา: สำนักการอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคม 2

สำหรับในส่วนของการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคมประเภทต่างๆ เมื่อปี 2558 มีการออกใบอนุญาตไปทั้งสิ้นแล้วจำนวน 246,201 ฉบับ (ภาพที่ 3) โดยแบ่งสัดส่วนของใบอนุญาตวิทยุคมนาคมประเภทใช้เครื่องวิทยุโทรคมนาคม จำนวน 145,514 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 59.10 ของการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคมทั้งหมด รองลงมาเป็นใบอนุญาตประเภทมีเครื่องวิทยุคมนาคม จำนวน 41,189 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 16.73 ของการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคมทั้งหมด

ภาพที่ 3 สัดส่วนการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคม ประจำปี 2558

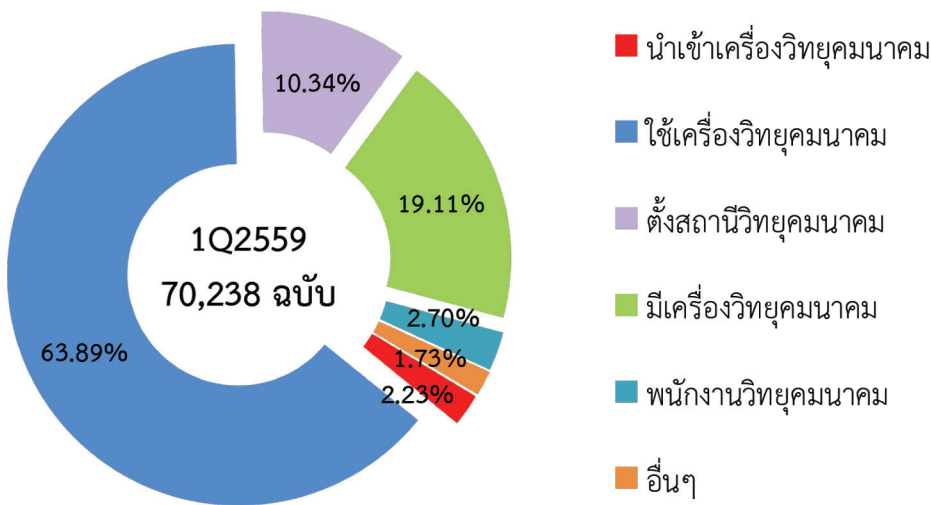

ที่มา: สำนักการอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคม

ซึ่งหากพิจารณาต่อเนื่องในไตรมาสแรกของปี 2559 มีการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคมสำหรับไตรมาสนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 70,238 ฉบับ (ภาพที่ 4) หรือคิดเป็นร้อยละ 28.52 ของการออกใบอนุญาตในปีที่ผ่านมารวมทั้งปี โดยจำแนกประเภทใบอนุญาตที่มีการขอรับใบอนุญาตมากที่สุดเป็นใบอนุญาต

ประเภทการใช้เครื่องวิทยุคมนาคมจำนวน 44,875 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 63.89 รองลงมาเป็นใบอนุญาตประเภทมีเครื่องวิทยุคมนาคมจำนวน 13,422 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 19.11 (ภาพที่ 4) เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันที่มีความทันสมัยมากขึ้นทำให้ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงวิทยุคมนาคมอย่างแพร่หลายมากขึ้น การสนับสนุนของทางราชการหรือของหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้สะดวกต่อการลงพื้นที่ไปปฏิบัติหน้าที่ รวมถึง การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับต่อการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือเหตุฉุกเฉินนั้น ช่องทางวิทยุสื่อสารนับเป็นการสื่อสารหลักในการติดต่อประสานงานและช่วยเหลือต่างๆ เมื่อพิจารณาถึงการจัดเก็บรายได้จากค่าธรรมเนียมการอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคมพบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน โดยไตรมาสนี้มีรายได้รวมทั้งสิ้น 38.04 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.78 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า โดยส่วนใหญ่มาจากค่าธรรมเนียมใบอนุญาตวิทยุคมนาคมและใบอนุญาตวิทยุคมนาคมทั้งหมดของไตรมาสนี้ รองลงมาเป็นรายได้จากเครื่องหมายแสดงคุณสมบัติตามมาตรฐาน (Label) มีจำนวน 1.16 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.06 ของการจัดเก็บรายได้การอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคมทั้งหมดของไตรมาสนี้ และค่าเปรียบเทียบปรับผิด พ.ร.บ. วิทยุฯ และขาดการต่ออายุจำนวน 0.34 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.89 ของการจัดเก็บรายได้การอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคมทั้งหมดของไตรมาสนี้ (ภาพที่ 5)

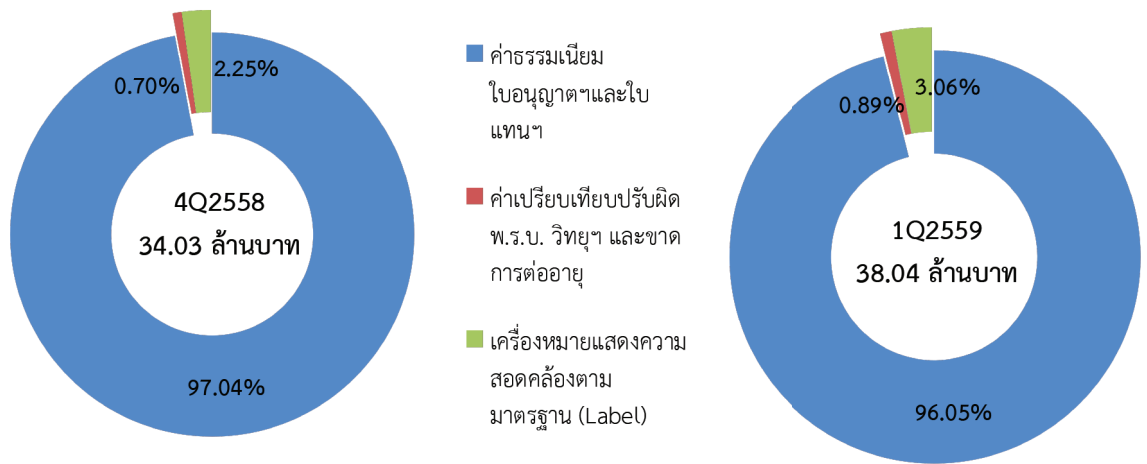
ภาพที่ 4 สัดส่วนการออกใบอนุญาตวิทยุคมนาคม

ที่มา: สำนักการอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคม

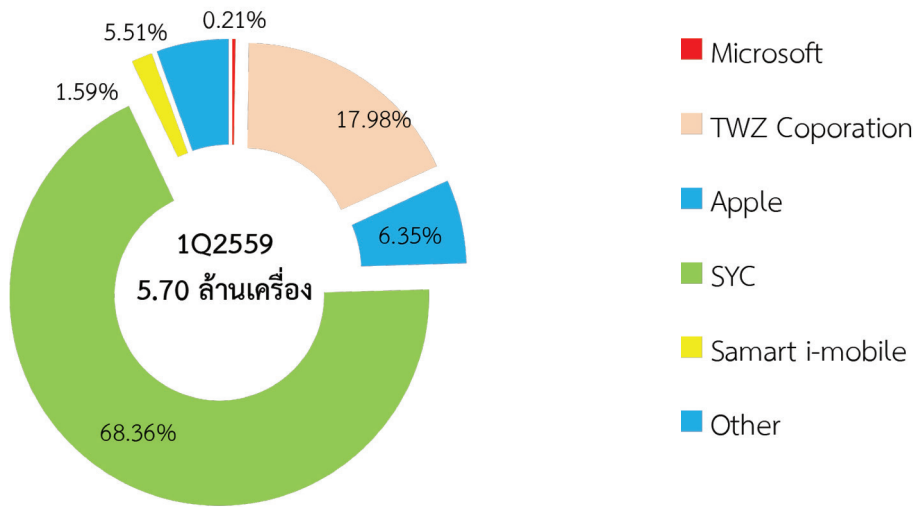
ภาพที่ 5 สัดส่วนการจัดเก็บรายได้การอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคม

ที่มา: สำนักการอนุญาตและกำกับวิทยุคมนาคม

นอกจากการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแล้ว ในกิจการโทรคมนาคมยังมีการออกใบอนุญาตเพื่อนำเครื่องวิทยุคมนาคมต่างๆ เข้ามาในประเทศไทยด้วยเช่นกัน คือ เครื่องวิทยุคมนาคมหรือเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งในช่วงการเปลี่ยนผ่านปี 2558 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารโทรศัพท์เคลื่อนที่จากยุค 3G ก้าวเข้าสู่ยุค 4G อย่างเต็มตัว จากการจัดสรรคลื่นความถี่และอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรศัพท์เคลื่อนที่ จากการจัดให้มีการประมูลคลื่นความถี่ย่าน 1800 MHz และคลื่นความถี่ ย่าน 900 MHz โดยการประมูลดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยมีผู้ชนะการประมูล ทั้ง 2 ย่านความถี่ ส่งผลให้มีผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือผู้ขายโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่างนำเครื่องวิทยุคมนาคม รุ่นที่มีความสามารถรองรับกับการสื่อสารบนย่านความถี่ที่เหมาะสมตอบสนองความต้องการในตลาดจำนวนมากขึ้น เพื่อจัดจำหน่ายให้กับผู้ใช้บริการหรือผู้บริโภคที่มีความต้องการใช้งาน โดยในไตรมาสแรกของปี 2559 มีผู้นำเข้าเครื่องวิทยุคมนาคมจำนวนทั้งสิ้น 5.70 ล้านเครื่อง จากผู้นำเข้าเครื่องวิทยุคมนาคม จำนวนทั้งสิ้น 17 ราย โดยบริษัทเครื่องวิทยุคมนาคมที่นำเข้ามามากที่สุด คือ บริษัท SYC จำนวน 3.89 ล้านเครื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 68.36 ของการนำเข้าเครื่องวิทยุคมนาคมของผู้ให้บริการทั้งหมดของไตรมาสนี้ รองลงมาเป็นของบริษัท TWZ Coporation จำนวน 1.03 ล้านเครื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 17.98 ของการนำเข้าเครื่องวิทยุคมนาคมของผู้ให้บริการทั้งหมดของไตรมาสนี้ ลำดับที่สามเป็นของบริษัท Apple จำนวน 0.36 ล้านเครื่อง หรือคิดเป็น ร้อยละ 6.35 (ภาพที่ 6) และเมื่อพิจารณาจากจำนวนเครื่องที่นำเข้ามาในไตรมาสนี้ เห็นได้ว่าเครื่องของบริษัท Microsoft ไม่มีการนำเข้ามาจำหน่าย สาเหตุน่าจะมาจากการที่ระบบปฏิบัติการ Window Phone 10 ไม่ค่อยได้รับความนิยม รวมถึงแอปพลิเคชันก็ยังไม่รองรับอย่างสมบูรณ์ ประกอบกับการที่ศูนย์บริการด้าน Mobile ต่างๆ ของ Microsoft มีจำนวนน้อย และแนวทางการทำการตลาดของ Microsoft นั้นยังเน้นไปที่ระบบคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลมากกว่า ทำให้ตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ไม่เติบโตมากนัก เมื่อพิจารณายอดการนำเข้าของ บริษัท TWZ Coporation พบว่า มียอดการนำเข้าเพิ่มขึ้นจำนวนมากจากไตรมาสก่อนหน้าซึ่งนำเข้าเพียง 0.17 ล้านเครื่อง ซึ่งเป็นจำนวนการนำเข้าตลอดทั้งปี 2558 แต่ไตรมาสแรกของปี 2559 กลับมีการนำเข้ามากถึง 1.03 ล้านเครื่อง เนื่องด้วย TWZ เน้นการใช้งานไปที่เครื่องวิทยุคมนาคมแบบราคาประหยัด สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่าย และประกอบกับมีโปรโมชั่นการแถมเครื่องวิทยุคมนาคมในการเปิดเบอร์โทรศัพท์เคลื่อนที่ใหม่ การย้ายค่ายเบอร์เดิม และการรองรับการสื่อสารในยุค 4G ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

ภาพที่ 6 สัดส่วนการนำเข้าเครื่องวิทยุคมนาคมของผู้ให้บริการ ไตรมาส 1 ปี 2559

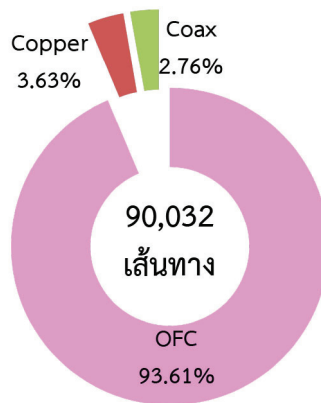

ที่มา: สำนักมาตรฐานและเทคโนโลยีโทรคมนาคม

การให้บริการโทรคมนาคมปัจจุบันมีพัฒนาการของการให้บริการอย่างต่อเนื่อง และด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีใหม่ๆ การผลิตมีต้นทุนที่ถูกลง ทำให้อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับโครงข่ายโทรคมนาคมมีราคาถูกลงตามไปด้วย ในการนี้ ผู้ให้บริการต่างเร่งพัฒนาและขยายโครงข่ายของตนเองให้มีมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการที่มากขึ้น เพื่อให้รองรับเพียงพอต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าของตน ประกอบกับการจัดประมูลคลื่นความถี่ทั้งระบบ 3G และ 4G ที่ผ่านมา ยิ่งทำให้ความต้องการการใช้งานด้านโทรคมนาคมของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ในขณะเดียวกัน ผู้ให้บริการในตลาดโทรศัพท์ประจำที่และอินเทอร์เน็ตประจำที่ มีการขยายโครงข่ายในระบบ Fiber มากขึ้น โดยนับตั้งแต่ ปี 2556 ถึง ไตรมาสแรกของปี 2559 พบว่า มีผู้ให้บริการยื่นคำขอติดตั้งและวางโครงข่ายรวมทั้งสิ้น 10,866 คำขอ ด้วยจำนวนเส้นทาง 90,032 เส้นทาง โดยแบ่งเป็นการขอพาดสายใยแก้วนำแสง (Optical Fiber Cable : OFC) จำนวน 84,278 เส้นทาง หรือคิดเป็นร้อยละ 93.61 ของจำนวนเส้นทางทั้งหมด รองมาเป็นสายทองแดง (Copper) 3,272 เส้นทาง หรือคิดเป็นร้อยละ 3.63 ของจำนวนเส้นทางทั้งหมด (ภาพที่ 7)

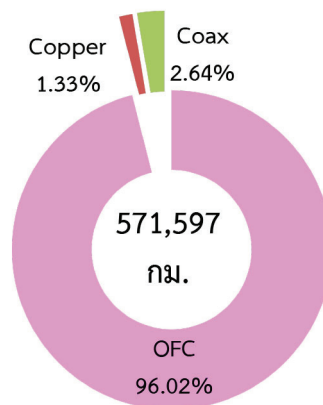
ในส่วนของการขออนุญาตพาดสายโทรคมนาคมทั่วประเทศ มีการให้ความเห็นชอบพาดสายโทรคมนาคมแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 571,597 กิโลเมตร โดยเป็นสายสื่อสารประเภท OFC มีมากที่สุดจำนวน 548,873 กิโลเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ 96.02 ของระยะทางการพาดสายทั้งหมด (ภาพที่ 8) เมื่อพิจารณาจำแนกรายภูมิภาค พบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีระยะทางการขออนุญาตพาดสายมากที่สุดถึงร้อยละ 39.86 รองลงมาเป็นภาคเหนือ กับกรุงเทพฯและปริมณฑล ในจำนวนที่เท่ากันร้อยละ 16.34 และภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ตามลำดับถัดลงไป (ภาพที่ 9)

ภาพที่ 7 สัดส่วนเส้นทางการขอพาดสายโทรคมนาคม ปี 2556 ถึง ไตรมาส 1 ปี 2559

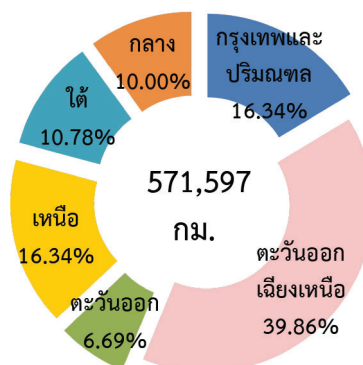
ที่มา: ส่วนสิทธิแห่งทาง โคร่งข่าย และโครงสร้างพื้นฐาน สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 8 สัดส่วนการขอพาดสายโทรคมนาคมจำแนกตามประเภทของสายโทรคมนาคม ที่ให้บริการ ปี 2556 ถึง ไตรมาส 1 ปี 2559

ที่มา: ส่วนสิทธิแห่งทาง โคร่งข่าย และโครงสร้างพื้นฐาน สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 9 การขออนุญาตพาดสายโทรคมนาคมจำแนกรายภาค ปี 2556 ถึง ไตรมาส 1/2559

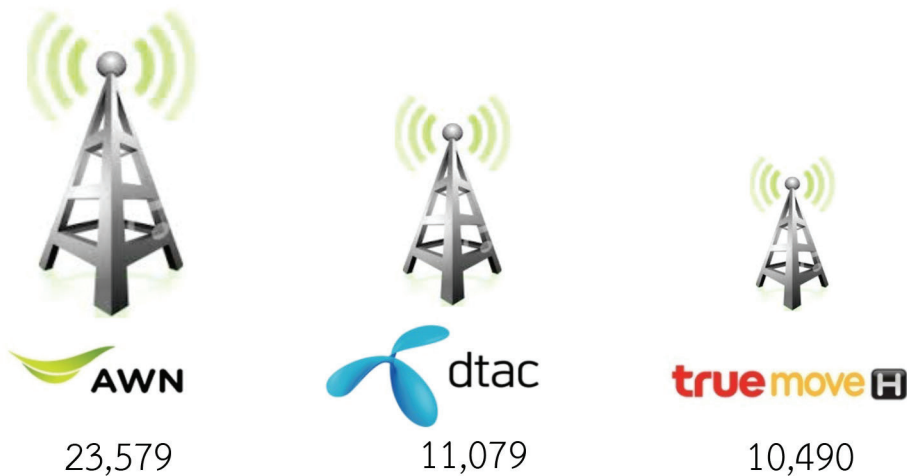
ที่มา: ส่วนสิทธิแห่งทาง โคร่งข่าย และโครงสร้างพื้นฐาน สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

โครงข่ายโทรคมนาคม

การขยายโครงข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz. สำหรับไตรมาสแรกของปี 2559 ผู้ให้บริการแต่ละรายต่างเร่งขยายหรือติดตั้งโครงข่ายของตนเองต่อเนื่องจากปี 2558 เพื่อให้บริการที่มีความครอบคลุมพื้นที่ของผู้ใช้บริการมากที่สุด อีกทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ตามข้อกำหนดของการอนุญาตในระยะที่ 2 ซึ่งกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องจัดให้มีโครงข่ายโทรคมนาคมเพื่อให้บริการภายใต้ขอบเขตการอนุญาตให้ครอบคลุมจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ภายใน 4 ปี นับจากวันที่ได้รับใบอนุญาตแล้ว ทั้งนี้ นับตั้งแต่มีการเปิดให้บริการบนย่านความถี่ 2.1 GHz จนถึงสิ้น ไตรมาสแรกของปี 2559 มีโครงข่ายที่เปิดให้บริการแล้วทั้งสิ้นรวม 45,148 สถานี เมื่อจำแนกรายผู้ให้บริการ พบว่า จำนวนสถานีฐานมากที่สุดในของ AWN จำนวน 23,579 สถานี หรือคิดเป็นร้อยละ 52.23 ของสถานีฐานทั้งหมด รองลงมาเป็นของ DTN จำนวน 11,079 สถานี หรือคิดเป็นร้อยละ 24.54 ของสถานีฐานทั้งหมด และลำดับสุดท้ายเป็น TMH จำนวน 10,490 สถานี หรือคิดเป็นร้อยละ 23.23 ของสถานีฐานทั้งหมด (ภาพที่ 10 และ ภาพที่ 11) เมื่อจำแนกเป็นรายภูมิภาค พบว่า AWN มีจำนวนสถานีฐานเพื่อให้บริการมากกว่าผู้ให้บริการรายอื่นๆ ในทุกภูมิภาค โดยภูมิภาคที่ AWN มีจำนวนสถานีฐานมากที่สุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองมาเป็นกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง ตามลำดับ และภูมิภาคที่ AWN มีสถานีฐานน้อยที่สุด คือ ภาคตะวันออก (ภาพที่ 12)

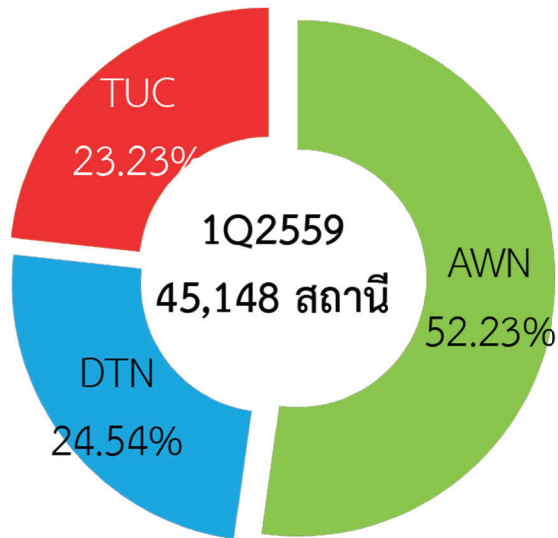
ทั้งนี้ นับตั้งแต่เดือนธันวาคม 2558 จนถึงสิ้นไตรมาสแรกของปี 2559 ผู้ให้บริการแต่ละรายเริ่มชะลอการขยายโครงข่ายบนย่านความถี่ 2.1 GHz โดยหันมาเร่งขยายโครงข่ายบนย่านความถี่ 1800 MHz มากขึ้น โดยเฉพาะ AWN และ TUC ที่ชนะการประมูลคลื่นความถี่และได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการบน ย่าน 1800 MHz

ภาพที่ 10 จำนวนสถานีจำแนกตามรายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz นับตั้งแต่เปิดให้บริการบนย่านความถี่ 2.1 GHz จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี 2559

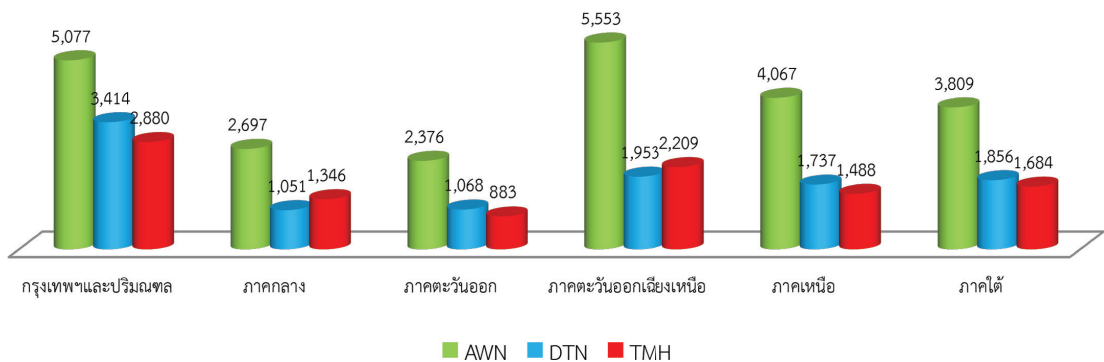
ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 11 สัดส่วนของจำนวนสถานีจำแนกรายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz นับตั้งแต่เปิดให้บริการบนย่านความถี่ 2.1 GHz จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี 2559

ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 12 จำนวนสถานีที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz. จำแนกรายภูมิภาคนับตั้งแต่เปิดให้บริการบนย่านความถี่ 2.1 GHz จนถึง ไตรมาสที่ 1 ปี 2559

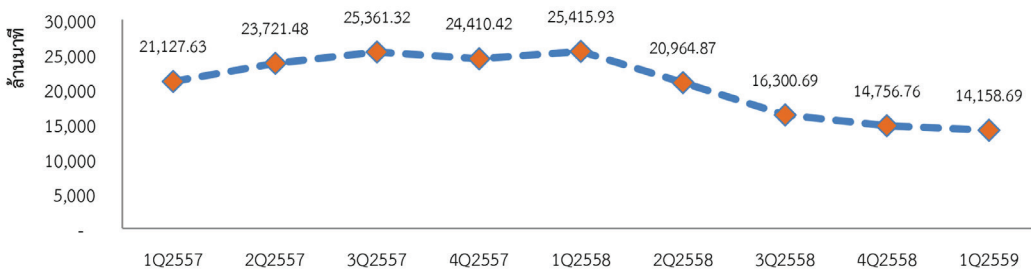

ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

การใช้และเชื่อมต่อโครงข่ายโทรคมนาคม ในไตรมาสแรกของปี 2559 มีปริมาณการใช้งานบริการทางเสียงของโทรศัพท์เคลื่อนที่ อยู่ที่ 14,158.69 ล้านนาที (ภาพที่ 13) โดยลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ร้อยละ 4.05 ซึ่งเมื่อพิจารณาแนวโน้มการใช้บริการทางเสียงของโทรศัพท์เคลื่อนที่ตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่ 1 ของปี 2557 แล้ว พบว่า ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปริมาณการใช้งานบริการทางเสียงเมื่อสิ้นสุดปี 2558 มีจำนวนทั้งหมด อยู่ที่ 77,438.25 ล้านนาที ซึ่งลดลงร้อยละ 18.16 เมื่อเทียบกับปี 2557 ที่มีปริมาณการใช้งานบริการทางเสียงทั้งหมด อยู่ที่ 94,620.85 ล้านนาที โดยการใช้งานบริการทางเสียงมีแนวโน้มลดลง สาเหตุประการหนึ่งมาจากการพัฒนาแอปพลิเคชันที่สามารถใช้การรับส่งข้อความทั้งในรูปแบบบริการมีใช้เสียง (Non-voice) หรือบริการ VDO Call ต่างๆ ที่คุณภาพ

มากขึ้น ประกอบกับในบางพื้นที่มีคุณภาพที่การใช้บริการเทียบเท่าการใช้งานด้วยบริการเสียง แต่อย่างไรก็ตาม การใช้งานบริการเสียงก็ยังคงมีความจำเป็นต่อการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากการใช้งานบริการมีค่าใช้จ่ายนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบอุปกรณ์ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อาจไม่รองรับแอปพลิเคชันที่ต้องใช้งานร่วมกัน คุณภาพของสัญญาณที่อาจยังไม่ครอบคลุม การรับส่งข้อมูลที่ต้องใช้ในปริมาณมาก

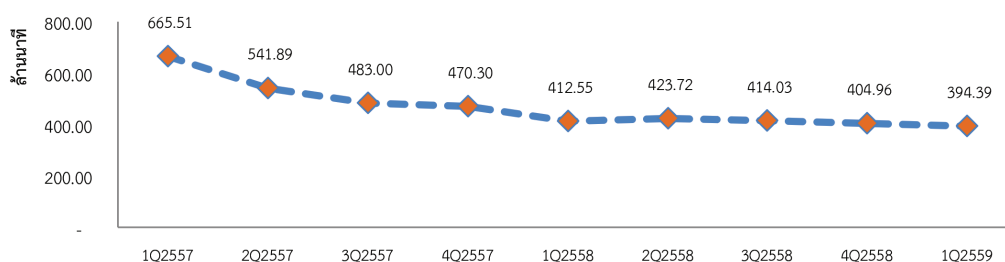
ภาพที่ 13 จำนวนนาที่การใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ที่มา: สำนักโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย สำนักงาน กสทช.

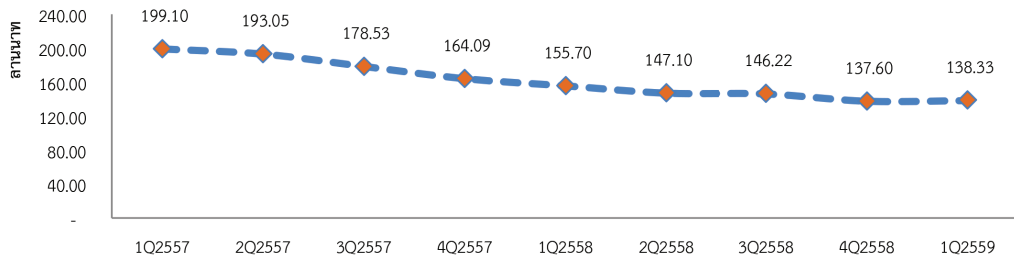
หากพิจารณาการใช้งานการติดต่อสื่อสารระหว่างอุปกรณ์ที่ใช้บริการทางเสียงระหว่างโทรศัพท์เคลื่อนที่และโทรศัพท์ประจำที่ พบว่า การใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อโทรเข้าบริการโทรศัพท์ประจำที่ (Mobile to Fixed) พบว่า มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน (ภาพที่ 14) โดยในไตรมาสแรกของปีนี้ มีจำนวน 394.39 ล้านนาที่ ลดลงร้อยละ 2.61 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า โดยมีปัจจัยมาจากการใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่ลดลง โดยเปลี่ยนไปใช้แอปพลิเคชันเพื่อการติดต่อสื่อสารเพิ่มมากขึ้น และเป็นไปในทิศทางเดียวกันของการลดลงในส่วนของ การติดต่อสื่อสารระหว่างโทรศัพท์ประจำที่ด้วยเช่นกันเองก็มีทิศทางที่ลดลงสอดคล้องกับปริมาณผู้ใช้งาน (ภาพที่ 15) นอกจากนี้ การใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่โทรเข้าโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็มีแนวโน้มที่ลดลงด้วยเช่นกัน ตามพฤติกรรมการใช้งานที่ปรับเปลี่ยนไปนิยมใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โทรหาโทรศัพท์เคลื่อนที่ระหว่างกันมากขึ้น ด้วยอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีราคาโดยเปรียบเทียบต่ำกว่า (ภาพที่ 16)

ภาพที่ 14 จำนวนนาที่การใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่โทรเข้าบริการโทรศัพท์ประจำที่

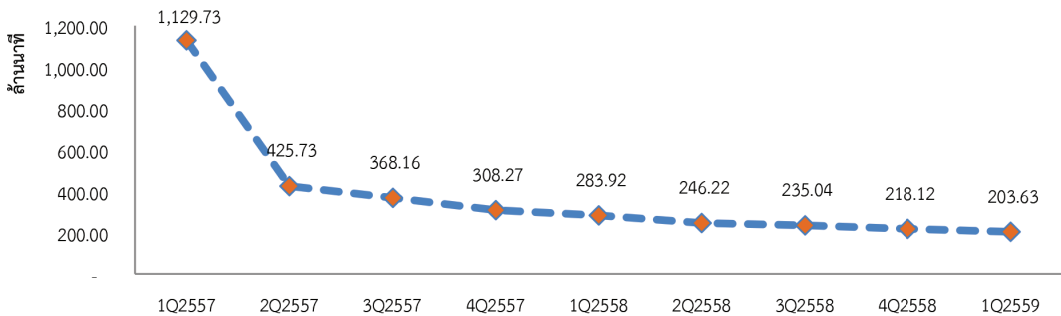
ที่มา: สำนักโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 15 จำนวนนาฬิกาที่ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่โทรเข้าบริการโทรศัพท์ประจำที่

ที่มา: สำนักโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 16 จำนวนนาฬิกาที่ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่โทรเข้าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ที่มา: สำนักโครงข่ายพื้นฐาน การใช้และเชื่อมต่อโครงข่าย สำนักงาน กสทช.

การบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation: USO) ตามที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2553 บัญญัติให้ มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระมีหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งหนึ่งในอำนาจหน้าที่ที่สำคัญของ กสทช. คือ การกำหนด มาตรการให้มีการกระจายบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (USO) โดยกำหนด แผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย มาตรา 27 (12) และมาตรา 50 ประกอบกับมาตรา 17 และมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบ กิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้ผู้ด้อยโอกาสในสังคมและประชาชนใน ชนบทห่างไกลได้รับการบริการโทรคมนาคมโดยทั่วถึง และเท่าเทียมกับประชาชนทั่วไปในเขตเมือง หรือ Universal Service Obligation (USO)

การจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (Universal Service Obligation) เรียกโดยย่อว่า USO เป็นหนึ่งในภารกิจหลักของ กสทช. ในปัจจุบัน บริการโทรคมนาคม

พื้นฐานโดยทั่วถึงถือเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม อันจะเป็นประโยชน์ในการลด ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการโทรคมนาคม เปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงการติดต่อสื่อสารโทรคมนาคม มากยิ่งขึ้นอันจะทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

ภายใต้ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข ในการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2548 และ ประกาศคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการ จัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2552 นำไปสู่การจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานที่มีคุณภาพในทุกพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งในการจัดให้ มีบริการ USO ระยะที่ 2 นี้ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีบริการศูนย์อินเทอร์เน็ตโรงเรียนและศูนย์ อินเทอร์เน็ตชุมชนในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร และขาดแคลนบริการโทรคมนาคมพื้นฐานดังกล่าว เพื่อ ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจุบันอินเทอร์เน็ตนับได้ว่าเข้ามามีบทบาทในการ พัฒนาความรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในชนบท และพัฒนาการประกอบอาชีพให้กับประชาชน ในชุมชน และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป โดยมีโครงการที่ สำคัญ ได้แก่ 1) การจัดตั้งศูนย์อินเทอร์เน็ตโรงเรียน จำนวน 520 แห่ง 2) การจัดตั้งศูนย์อินเทอร์เน็ต ชุมชน จำนวน 398 แห่ง 3) จัดติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะหมู่บ้าน จำนวน 2,359 จุด 4) จัดตั้งหน่วยงาน เพื่อสังคม จำนวน 40 หน่วยงาน 5) จัดตั้งศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยมีเป้าหมายให้ผู้พิการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เช่นคนปกติทั่วไป โดยการดำเนินงานจะสอดคล้องตาม กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยมีแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดย ทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม (พ.ศ. 2555-2559) เป็นตัวกำหนด

สภาพตลาดโทรคมนาคม

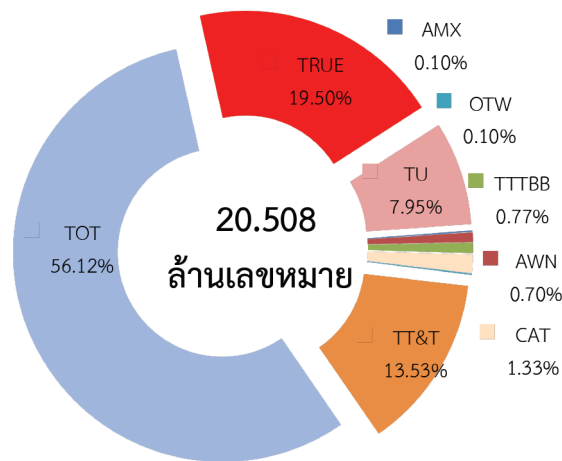
ในปัจจุบันตลาดโทรคมนาคมมีตลาดหลักที่สำคัญ ได้แก่ ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ ตลาด โทรศัพท์เคลื่อนที่ และตลาดบริการอินเทอร์เน็ต ดังนี้

1) ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line Services)

ตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ภายในประเทศไทย ณ สิ้นไตรมาสนี้ มีการขอรับจัดสรรเลข หมายโทรศัพท์ประจำที่ทั้งหมด 20.51 ล้านเลขหมาย1 แบ่งเป็นเลขหมายที่มีผู้ได้รับจัดสรรทั้งหมด 10 ราย ดังภาพที่ 17 ทั้งนี้มีผู้ให้บริการ 3 รายหลัก ได้แก่ 1) บมจ. ทีโอที (TOT) 2) บมจ. ทูร์ คอร์เปอร์ เรชั่น (TRUE) และ 3) บมจ. ทีทีแอนด์ที (TT&T) ซึ่งทั้ง 3 รายหลักนี้ ต่างเป็นผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำ ที่ซึ่งอยู่ภายใต้สัญญาร่วมงานของ บมจ. ทีโอที (TOT) นอกจากนี้ยังมี บมจ. กสท. โทรคมนาคม (CAT) เป็นผู้ให้บริการรายเล็ก และมีผู้ให้บริการรายใหม่อีก 2 ราย ที่อยู่ระหว่างการวางโครงข่ายโทรคมนาคม และเปิดให้บริการเพียงบางส่วน ได้แก่ บริษัท ทริปเปิลที บรอดแบนด์ จำกัด (มหาชน) (TTTBB) ให้ บริการโทรศัพท์ประจำที่ภายในท้องถิ่นและทางไกลภายในประเทศทั้งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัด รวมทั้ง บริการโทรศัพท์สาธารณะในกลุ่มลูกค้าองค์กร และบริษัท ทูร์ ยูนิเวอร์แซล คอนเวอร์เจ้นซ์ จำกัด (TUC) ซึ่งให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ภายในท้องถิ่นและทางไกลภายในประเทศ

ทั้งในเขตกรุงเทพและปริมณฑล และต่างจังหวัด เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ การให้บริการของผู้ให้บริการรายใหม่ทั้งสองบริษัทนี้เกิดจากการขยายขอบเขตการดำเนินธุรกิจของบริษัทรายเดิม เพื่อให้สามารถให้บริการนอกกรอบของสัญญาร่วมการงาน กล่าวคือ TTTBB ขยายจาก TT&T และ TUC ขยายจาก True นอกเหนือจากผู้ให้บริการทั้ง 6 รายข้างต้นแล้ว ยังมีผู้ให้บริการบางรายที่มีการขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่แล้วแต่ยังไม่ได้เปิดให้บริการหรือเปิดให้บริการไปแล้วบางส่วน ได้แก่ บจ. แอดวานซ์ ไวร์เลส เน็ตเวอร์ค (AWN) บจ. โอทาโร เวิลด์ คอร์ปอเรชั่น (OTW) และ บจ.แอมเน็กซ์ จำกัด (AMX)

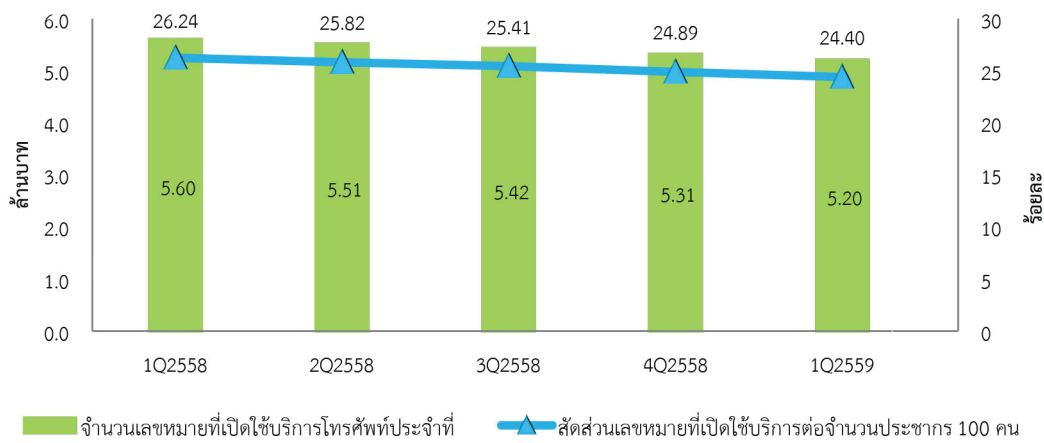
ภาพที่ 17 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรโทรศัพท์ประจำที่ ณ ไตรมาส 1 ปี 2559

ที่มา: สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ (Fixed Line) จำนวน 5.20 ล้านเลขหมาย ซึ่งลดลงร้อยละ 2.04 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และลดลงร้อยละ 7.07 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า (ภาพที่ 18) เนื่องด้วยผู้ใช้งานเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้งานโทรศัพท์ประจำที่เป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่กันมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันโทรศัพท์เคลื่อนที่มีราคาถูกลงและมีการออกแบบตอบสนองการใช้งานของผู้ใช้บริการได้หลากหลายกลุ่มมากขึ้น รวมทั้ง มีการจัดรายการส่งเสริมการขายระหว่างบริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายกับบริษัทผู้ผลิตโทรศัพท์เคลื่อนที่ให้มีส่วนลดในการซื้อเครื่องและค่าบริการรายเดือนในการเปิดใช้บริการร่วมกัน ฉะนั้น การใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่มีแนวโน้มการขยายตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่จะลดลงในอัตราที่ค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากโทรศัพท์ประจำที่ยังจำเป็นต่อการติดต่อของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอยู่ แต่ในขณะที่ผู้ใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่บ้านเรือนที่พักอาศัยทั่วไปในเขตชุมชนเมือง และในชนบทบางพื้นที่เริ่มมีการขอยกเลิกบริการโทรศัพท์ประจำที่ เนื่องจากสามารถเข้าถึงบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่กันได้มากขึ้น

ภาพที่ 18 จำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์ประจำที่

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เมื่อจำแนกพื้นที่การให้บริการของตลาดโทรศัพท์ประจำที่ออกเป็นเขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล และส่วนภูมิภาค พบว่า ในไตรมาสนี้จำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่เขตกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล มีจำนวน 2.67 ล้านเลขหมาย และเขตภูมิภาคมีจำนวน 2.53 ล้านเลขหมาย หรือคิดเป็น สัดส่วนการให้บริการในกรุงเทพฯและปริมณฑลร้อยละ 51.35 และส่วนภูมิภาค ร้อยละ 48.65 ตาม ลำดับ (ตารางที่ 1)

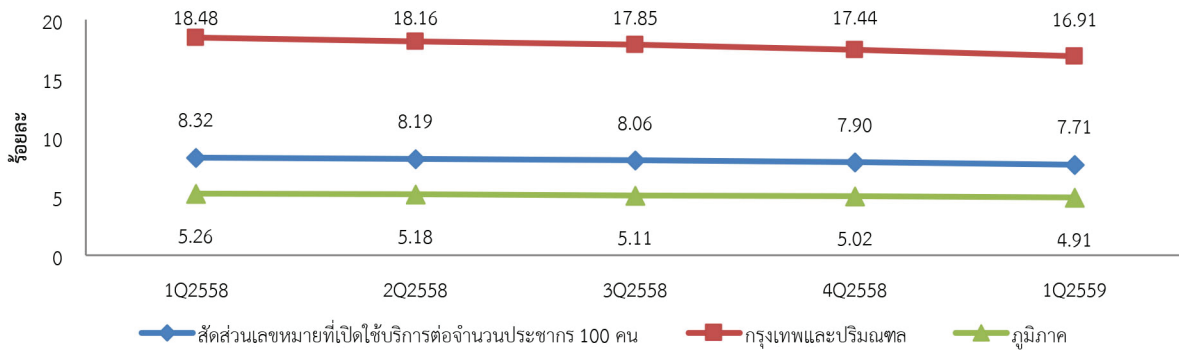
ตารางที่ 1 จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่

จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่	ปี 2557				ปี 2558				ปี 2559
	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q	2Q	3Q	4Q	1Q
กรุงเทพและปริมณฑล (ล้านเลขหมาย)	3.07	3.02	2.97	2.93	2.88	2.83	2.78	2.72	2.66
ภูมิภาค (ล้านเลขหมาย)	2.90	2.85	2.80	2.76	2.72	2.68	2.64	2.59	2.54
รวมทั้งประเทศ (ล้านเลขหมาย)	5.97	5.87	5.77	5.69	5.60	5.51	5.42	5.31	5.20
อัตราการเติบโต (ร้อยละ)		-1.66	-1.65	-1.43	-1.64	-1.59	-1.61	-2.03	-2.04
สัดส่วนเลขหมายที่เปิดใช้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน (ร้อยละ)	8.91	8.76	8.61	8.49	8.32	8.19	8.06	7.90	7.71
กรุงเทพและปริมณฑล (ร้อยละ)	19.94	19.60	19.29	19.03	18.48	18.16	17.85	17.44	16.91
ภูมิภาค (ร้อยละ)	5.62	5.53	5.43	5.35	5.26	5.18	5.11	5.02	4.91
สัดส่วนเลขหมายที่เปิดใช้บริการต่อจำนวนครัวเรือน (ร้อยละ)	28.97	28.49	28.02	27.62	26.24	25.82	25.41	24.89	24.40
กรุงเทพและปริมณฑล (ร้อยละ)	73.37	72.11	71.00	70.04	61.75	60.69	59.67	58.28	57.17
ภูมิภาค (ร้อยละ)	17.66	17.37	17.07	16.81	16.31	16.07	15.83	15.56	15.23

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

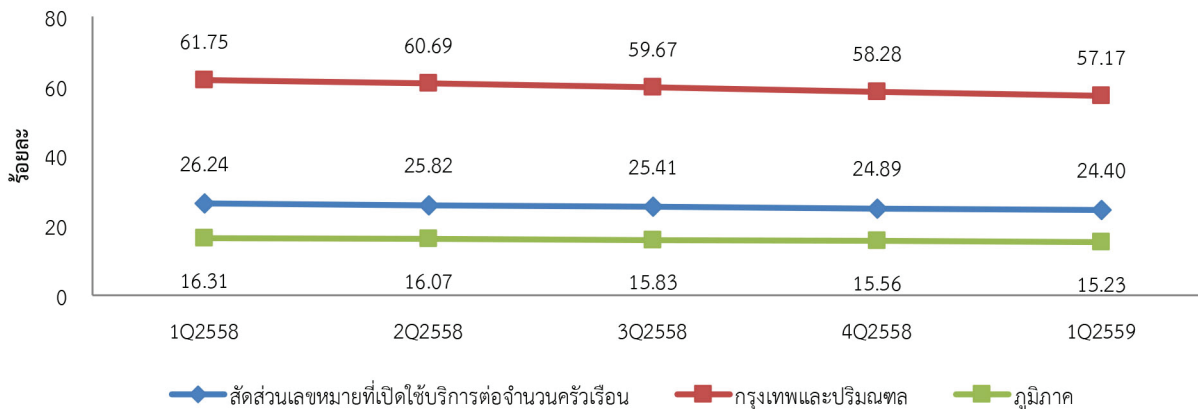
จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน (Fixed Line Penetration Rate) รวมทั้งประเทศตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2557 ถึง ไตรมาส 4 ปี 2558 อยู่ในช่วงระหว่าง 8-9 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ซึ่งถือได้ว่าเป็นระดับที่เบาบาง เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยในระดับโลกจากข้อมูลของ ITU คาดการณ์ว่าปี 2558 พบว่า ค่าเฉลี่ยดังกล่าวอยู่ที่ประมาณ 14.536 โดยสาเหตุที่ทำให้การแพร่กระจายของประเทศไทยมีค่าค่อนข้างน้อย เนื่องจากสัดส่วนของจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการในเขตภูมิภาคค่อนข้างเบาบางมากโดยอยู่ในช่วง 5-6 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ในขณะที่การแพร่กระจายในเขตกรุงเทพและปริมณฑลสูงถึง 17-20 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน ส่วนไตรมาสนี้ยังมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องและสอดคล้องกับปีที่ผ่านมา กล่าวคือ เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ลดลงเหลือ 16.91 เลขหมาย และส่วนภูมิภาค ลดลงเหลือ 4.91 เลขหมายต่อจำนวนประชากร 100 คน (ภาพที่ 19) อย่างไรก็ตาม ยังคงปรากฏภาพของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงและใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ระหว่างพื้นที่ในเขตเมืองกับภูมิภาคอยู่เช่นเดียวกับปี 2558 ที่ผ่านมา และเมื่อพิจารณาการมีโทรศัพท์ประจำที่ต่อครัวเรือน พบว่า ในเขตกรุงเทพและปริมณฑลมีโทรศัพท์ประจำที่ใช้อย่างน้อย 1-2 เลขหมายต่อครัวเรือน แต่เขตภูมิภาคจะมี 6 - 7 ครัวเรือนที่ติดตั้งและใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่ 1 เลขหมาย (ภาพที่ 20)

ภาพที่ 19 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่จำแนกตามพื้นที่
การใช้บริการต่อจำนวนประชากร 100 คน

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 20 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์ประจำที่จำแนกตามพื้นที่
การใช้บริการต่อจำนวนครัวเรือน

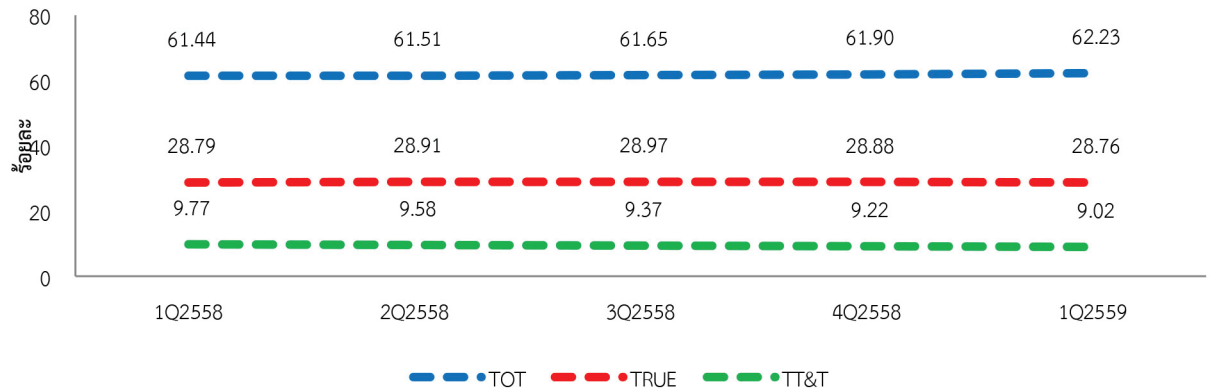

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

นอกจากจำนวนเลขหมายโทรศัพท์ประจำที่ที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปแล้ว จุดที่น่าสังเกตคือแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ของไทยในไตรมาสนี้ พบว่า ส่วนแบ่งตลาดของ TOT มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2558 ถึงไตรมาสนี้ จากส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 61.44 เป็นร้อยละ 62.23 ขณะที่ TRUE มีการปรับส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นและลดลงเพียงเล็กน้อยของแต่ละไตรมาสนับตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2558 ถึงไตรมาสนี้ หรือมีแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดคงที่ แต่ TT&T มีส่วนแบ่งตลาดมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2558 ถึงไตรมาสนี้ จากส่วนแบ่งตลาดร้อยละ 9.77 เป็นร้อยละ 9.02 (ภาพที่ 21) ในกรณีนี้ การใช้บริการในตลาดนี้มีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่การลดลงของผู้ให้บริการแต่ละรายนั้นมีการลดลงในสัดส่วนที่ต่างกันไป โดยการลดลงเฉลี่ยต่อไตรมาสของ TOT TRUE และ TT&T ร้อยละ 0.75

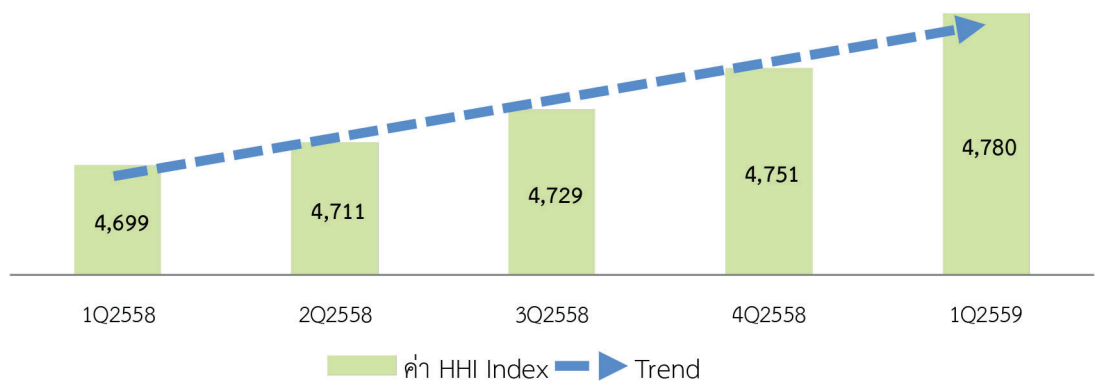
ร้อยละ 0.92 และร้อยละ 1.89 ตามลำดับ ซึ่งเห็นได้ว่า TOT มีสัดส่วนการลดลงน้อยกว่า TRUE และ TT&T และการลดลงของ TOT ในสัดส่วนที่น้อยนี้ส่งผลให้ส่วนแบ่งตลาดของ TOT เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง เป็นต้น ส่วนดัชนีวัดความรุนแรงการแข่งขัน (Herfindahl-Hirschman Index: HHI) ณ ไตรมาสนี้อยู่ที่ 4,780 แสดงให้เห็นว่าการกระจุกตัวของ การให้บริการในตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ค่อนข้างสูง และอยู่กับผู้ให้บริการรายใหญ่รายเดิม เช่นเดียวกับในปี 2558 ที่ผ่านมา และค่า HHI ก็สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี 2557 โดยมีสาเหตุหลักๆ จากลักษณะของธุรกิจการให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ที่ต้องมีการลงทุนสูง จึงทำให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ การเข้ามาแข่งขันของผู้ให้บริการรายใหม่ยังมีเหตุของข้อจำกัดต่างๆ ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาจนกระทั่งทำให้ผลวิเคราะห์การลงทุนในเชิงพาณิชย์สำหรับกิจการโทรศัพท์ประจำที่นั้นไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนและหวังผลกำไร ประกอบกับตลาดที่อยู่ในภาวะอึมครึมตัวเต็มที พฤติกรรมผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปโดยการใช้บริการหรือเทคโนโลยีอื่นที่อาจทดแทนได้ และตอบสนองความต้องการในการสื่อสารได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ความมีประสิทธิภาพในการใช้งานและต้นทุนอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าการใช้งานในรูปแบบเดิม (ภาพที่ 22)

ภาพที่ 21 สถิติและแนวโน้มส่วนแบ่งตลาดบริการโทรศัพท์ประจำที่ของประเทศไทย

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 22 ค่า HHI ตลาดโทรศัพท์ประจำที่

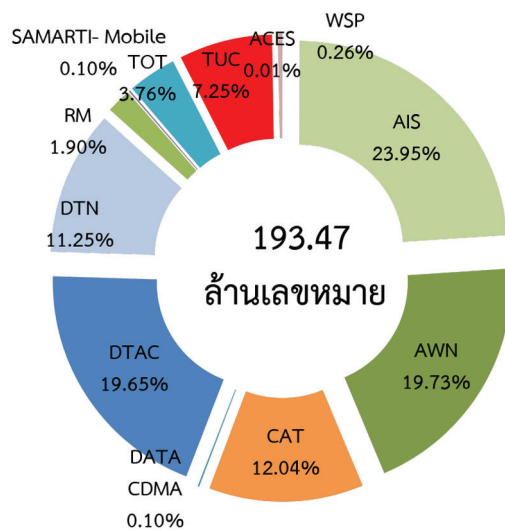

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

2) ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Services)

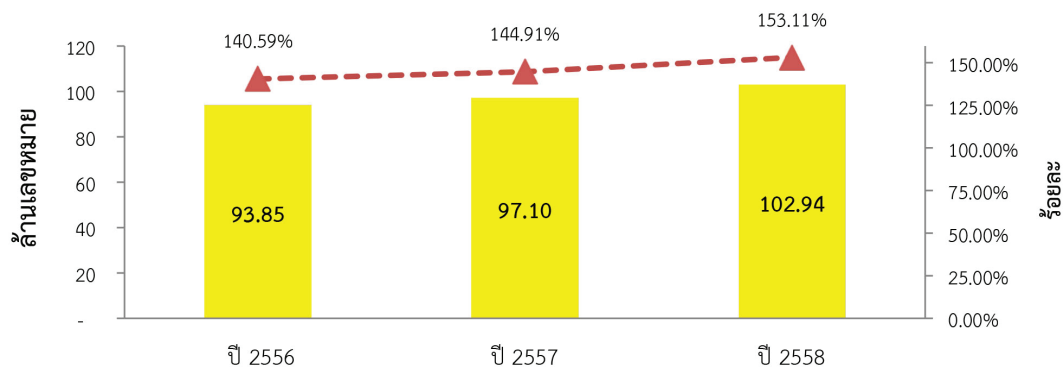
ตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในไตรมาส 1 ปี 2559 นี้มีการขอรับการจัดสรรเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด 193.47 ล้านเลขหมาย โดยแบ่งเป็นเลขหมายที่มีผู้ได้รับการจัดสรรทั้งหมด 12 ราย (ภาพที่ 23) โดยกลุ่มเครือข่าย AIS ยังมีสัดส่วนมากที่สุด และเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ นับตั้งแต่สิ้นปี 2557 มีเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวน 97.10 ล้านเลขหมาย จนถึงสิ้นปี 2558 มี เลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นเป็น 102.94 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.01 เมื่อเทียบกับปี 2557 ทำให้สัดส่วนเลขหมายที่เปิดใช้บริการแบบเติมเงิน (Pre-paid) อยู่ที่ร้อยละ 82.72 ของจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด (ภาพที่ 24)

ภาพที่ 23 สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่ได้รับการจัดสรรโทรศัพท์เคลื่อนที่ ณ ไตรมาส 1 ปี 2559

ที่มา: สำนักบริหารและจัดการเลขหมายโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 24 จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Subscribers)

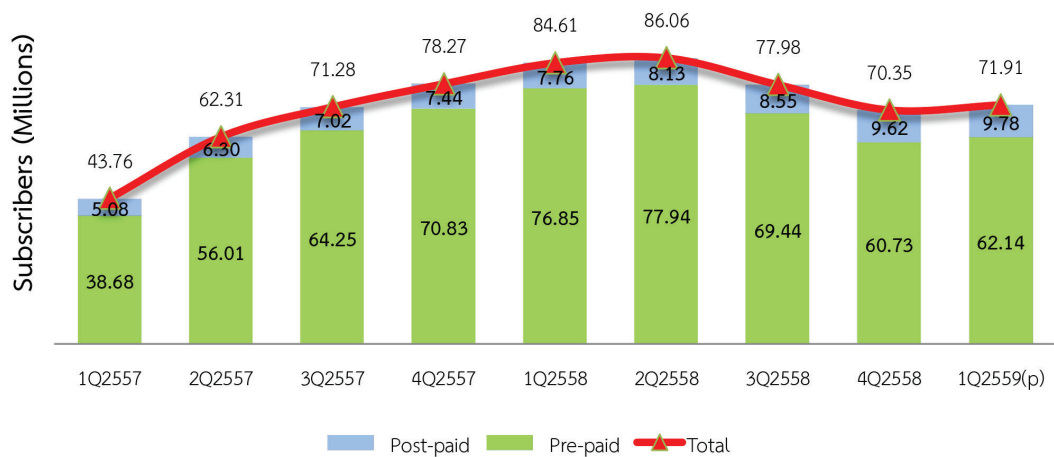

■ จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ - ▲ - สัดส่วนจำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อจำนวนประชากร 100 คน

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

จากรายงานข้อมูลของผู้ให้บริการ ณ ไตรมาส 1 ปี 2559 นี้ พบว่า มีจำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 GHz รวมทั้งสิ้น 71.91 ล้านเลขหมาย (ภาพที่ 25) และมีจำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 MHz โดยรวมเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 4 ปี 2558 ร้อยละ 2.22 แบ่งเป็นการให้บริการแบบรายเดือน (Post-paid) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.60 เป็นจำนวน 9.78 ล้านเลขหมาย สาเหตุมาจากการลงทะเบียนซิมและการปรับย้ายมาใช้บริการแบบรายเดือนของผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้นจากการออกโปรโมชั่นของผู้ให้บริการแต่ละรายที่ตอบสนองการใช้งานได้ครอบคลุมและมีความคุ้มค่ากว่าเดิม รวมทั้งการออกโปรโมชั่นซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ในราคาถูก แต่ต้องติดสัญญาการใช้บริการแบบรายเดือนตามที่เงื่อนไขกำหนดไว้ ส่วนการให้บริการแบบเติมเงิน (Pre-paid) เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันในร้อยละ 1.60 เป็นจำนวน 62.14 ล้านเลขหมาย และหากเทียบจำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 GHz. กับจำนวนประชากรอยู่ที่ 128.32 เลขหมายต่อประชากร 100 คน

ภาพที่ 25 จำนวนเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 GHz

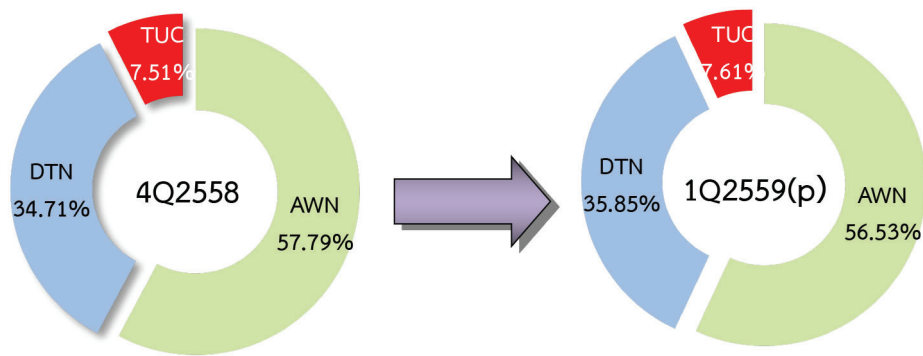

ที่มา: รายงานผลประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

หมายเหตุ: p คือ ข้อมูลเลขหมายที่เปิดให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

อย่างไรก็ตาม จำนวนเลขหมายที่มีการใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่บนย่านความถี่ 2.1 GHz มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง พิจารณาได้จากส่วนแบ่งทางการตลาดที่มีการใช้บริการบนเครือข่ายของ AWN DTN และ TUC โดยส่วนแบ่งการตลาด ณ ไตรมาส 1 ปี 2559 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2558 ที่ผ่านมา AWN ปรับลดลงร้อยละ 1.26 อยู่ที่ร้อยละ 56.53 และ DTN ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.14 อยู่ที่ร้อยละ 35.85 ส่วนของ TUC ปรับเพิ่มร้อยละ 0.1 อยู่ที่ 7.61 (ภาพที่ 26)

ภาพที่ 26 ส่วนแบ่งทางการตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz

ที่มา: รายงานผลประกอบการไตรมาสไตรมาสเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

หมายเหตุ: p คือ ข้อมูลส่วนแบ่งทางการตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

การเปิดให้บริการเลขหมายใหม่ย่านความถี่ 2.1 GHz

การเปิดให้บริการเลขหมายใหม่ย่านความถี่ 2.1 GHz ณ ไตรมาสนี้มีจำนวนทั้งสิ้นอยู่ที่ 9.23 ล้านเลขหมาย โดยเพิ่มเติมจากไตรมาสก่อนหน้า ร้อยละ 35.13 คิดเป็นของผู้ให้บริการ AWN ร้อยละ 51.03 หรือประมาณ 4.73 ล้านเลขหมาย รองลงมาเป็นผู้ให้บริการ DTN ร้อยละ 35.03 หรือประมาณ 3.24 ล้านเลขหมาย และลำดับสุดท้ายเป็นผู้ให้บริการ TUC ร้อยละ 13.95 หรือประมาณ 1.29 ล้านเลขหมาย (ภาพที่ 27)

ภาพที่ 27 การเปิดให้บริการเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz

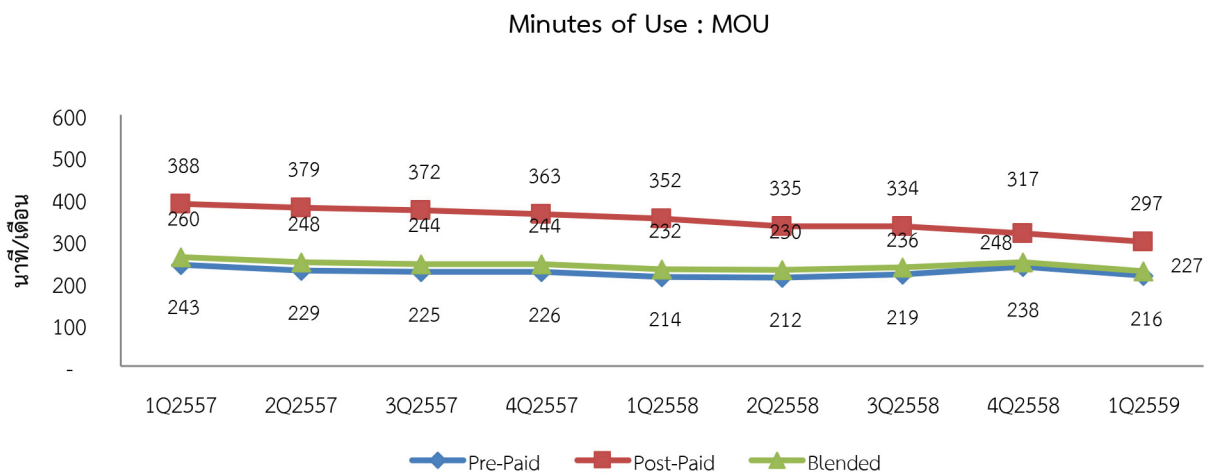
ที่มา: รายงานประกอบกิจการไตรมาสไตรมาสเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz

หมายเหตุ: p คือ ข้อมูลการเปิดให้บริการเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

หากพิจารณาถึงปริมาณการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU) ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี 2557 จนถึงไตรมาสนี้ พบว่า มีแนวโน้มการใช้งานเฉลี่ยลดลงอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 28) โดยในไตรมาสนี้ หากเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ปริมาณการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนในรูปแบบรายเดือน (Post-paid) มีปริมาณการใช้งานลดลงร้อยละ 6.30 หรือลดลงเหลืออยู่ที่ 297 นาทีต่อเดือน ในส่วนของปริมาณการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนในระบบเติมเงิน (Pre-paid) ลดลงร้อยละ 1.46 หรือลดลงอยู่ที่ 216 นาทีต่อเดือน และปริมาณการใช้งานเฉลี่ยต่อเดือนแบบค่าเฉลี่ย (Blended) ลดลงร้อยละ 8.61 หรือ ลด

ลงอยู่ที่ 227 นาทีต่อเดือน โดยเหตุผลในภาพรวมกล่าวคือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้บริการที่เน้นการใช้งานติดต่อสื่อสารด้วยเสียงเป็นแบบที่มีค่าใช้จ่ายมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้งานรับส่งข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ สามารถทำได้ง่ายและสะดวกขึ้น รวมถึงมีการส่งเสริมการขายในรูปแบบรายเดือนที่ตอบสนองการใช้งานด้านการรับส่งข้อมูลได้ในราคาที่ถูกลง และยังมีการใช้งานการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ไม่จำกัดจำนวนข้อมูล หรือจำนวนชั่วโมงการใช้งานได้อีกด้วย ประเด็นสำคัญคือ ผู้ให้บริการต่างพยายามแข่งขันกันเพื่อรักษารฐานลูกค้าของตนเองด้วยกลยุทธ์ทางด้านราคาที่สูงขึ้นออกมาผ่านรายการส่งเสริมการขายตามแพ็คเกจการให้บริการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการการใช้งานของผู้ใช้บริการ ทำให้อัตราค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งสะท้อนออกมาเป็นรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเลขหมายต่อเดือน (Average Revenue Per Unit: ARPU) ของผู้ให้บริการมีแนวโน้มที่สูงขึ้น (ภาพที่ 29) โดยในไตรมาส 1 ปี 2559 การใช้บริการแบบเติมเงิน (Pre-paid) อยู่ที่ระดับ 165 บาทต่อเดือน โดยคงที่จากไตรมาสก่อนหน้า ขณะที่การใช้บริการแบบรายเดือน (Post-paid) อยู่ที่ระดับ 546 บาทต่อเดือน หรือลดลงจากไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ 4.74 และค่าเฉลี่ยรวมของบริการอยู่ที่ 231 บาทต่อเดือน

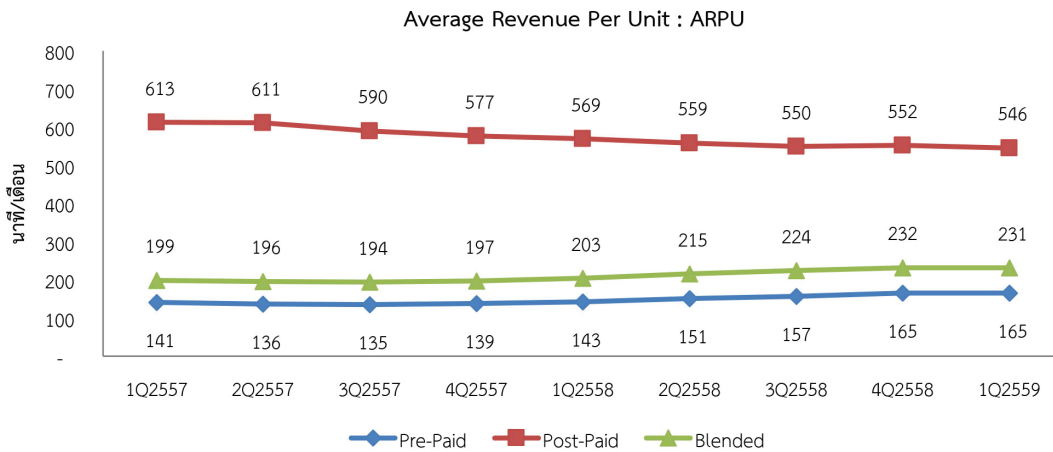
ภาพที่ 28 ปริมาณการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เฉลี่ยต่อเดือน (Minutes of Use: MOU)

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

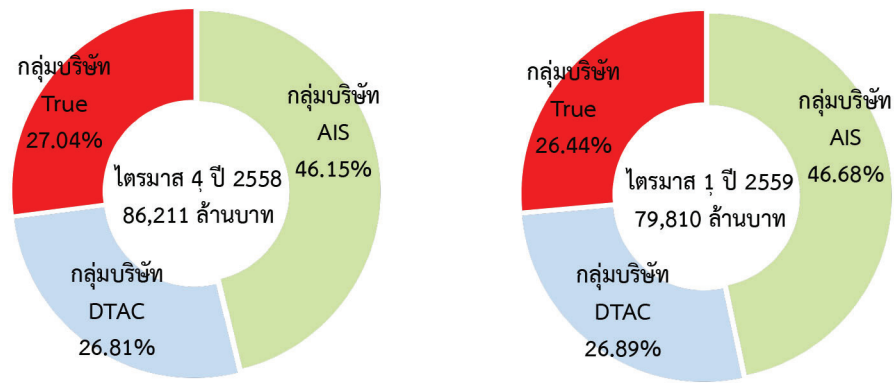
ภาพที่ 29 รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่อเลขหมายต่อเดือน
(Average Revenue Per Unit: ARPU)

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

หากพิจารณาถึงรายได้จากการให้บริการทั้งหมดของกลุ่มบริษัท 3 รายงานใหญ่ที่ครองส่วนแบ่งทางการตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่เกินร้อยละ 97.00 ของตลาดโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด พบว่า ไตรมาสนี้มีรายได้จากการให้บริการทั้งสิ้นจำนวน 79,810 ล้านบาท เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าลดลงร้อยละ 7.42 เนื่องจาก การลดลงของรายได้การจำหน่ายเครื่องโทรศัพท์และชุดเลขหมายลดลงร้อยละ 31.29 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 13,667 ล้านบาท เป็นลำดับแรก ลำดับที่สองเป็นรายได้จากการให้บริการอื่นๆ ลดลงร้อยละ 25.51 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 4,892 ล้านบาท ลำดับที่สามเป็นรายได้จากบริการเสียงลดลงร้อยละ 2.12 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 25,126 ล้านบาท และในทางกลับกัน รายได้จากบริการข้อมูลเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.53 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 30,499 ล้านบาท รายได้จากค่าเชื่อมต่อโครงข่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 3,939 ล้านบาท และรายได้จากบริการข้ามแดนอัตโนมัติเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.99 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า หรืออยู่ที่ 1,686 ล้านบาท เมื่อพิจารณาเป็นรายผู้ให้บริการพบว่า กลุ่มบริษัท AIS มีรายได้จากการให้บริการมากที่สุด คือ 37,252 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 46.68 ของรายได้จากการให้บริการทั้งหมด และลดลงร้อยละ 6.37 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ลำดับถัดมาเป็นกลุ่มบริษัท DTAC มีรายได้จากการให้บริการเป็นจำนวน 21,457 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26.89 ของรายได้การให้บริการทั้งหมด และลดลงร้อยละ 7.16 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ลำดับสุดท้ายเป็นกลุ่มบริษัท TRUE มีรายได้จากการบริการ เป็นจำนวน 21,101 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 26.44 ของรายได้การให้บริการทั้งหมด และลดลงร้อยละ 9.49 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 30)

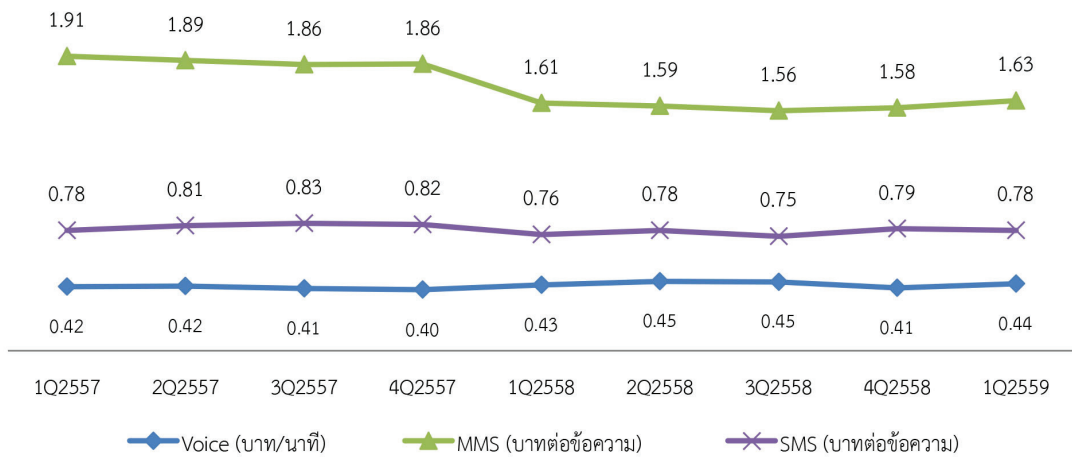
ภาพที่ 30 รายได้จากการให้บริการทั้งหมดของกลุ่มบริษัท 3 รายใหญ่

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในไตรมาสนี้ พบว่า ตลอดตั้งแต่ปี 2557 ที่ผ่านมา อัตราค่าบริการทางด้านเสียง อัตราค่าบริการการส่งข้อความสั้น (Short Message Service: SMS) และอัตราค่าบริการข้อความสื่อประสม (Multimedia Message Service: MMS) มีแนวโน้มคงที่หรือมีปรับเปลี่ยนขึ้นและลดลงเล็กน้อยในแต่ละไตรมาส (ภาพที่ 31)

ภาพที่ 31 อัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

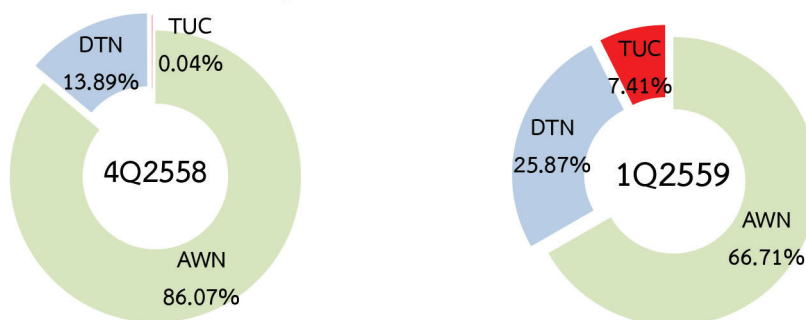

ที่มา: สำนักค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

การให้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (Mobile Number Portability: MNP) หรือการโอนย้ายเครือข่ายเบอร์เดิม ปัจจุบันมีผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่รู้จักบริการ MNP กันมากขึ้น โดยสังเกตได้จากการที่ผู้ให้บริการแต่ละรายต่างออกรายการส่งเสริมการขายที่เน้นการให้ผู้ใช้บริการมีการโอนย้ายเครือข่ายโดยใช้เบอร์เดิม แลกกับการได้รับข้อเสนอส่วนลดค่าใช้บริการ ส่วนลดค่าซื้อเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือสิทธิพิเศษอื่นๆ ตามกลยุทธ์ของผู้ให้บริการในการดึงดูดผู้ใช้บริการมาใช้บริการของตนเองมากขึ้น โดยรายละเอียดของการใช้บริการคงสิทธิเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ (MNP)

ของไตรมาสนี้ พบว่า การโอนย้ายเข้าเครือข่ายจากเครือข่ายผู้ให้บริการอื่น มีจำนวน 0.91 ล้านเลขหมาย ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าที่มีการโอนย้ายจำนวน 1.67 ล้านเลขหมาย หรือคิดจำนวนโอนย้ายในเครือข่ายลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า ร้อยละ 45.46 แบ่งเป็นสัดส่วนของผู้ให้บริการ AWN ร้อยละ 66.71 ผู้ให้บริการ DTN ร้อยละ 25.87 และผู้ให้บริการ TUC ร้อยละ 7.41 (ภาพที่ 32) โดยสาเหตุหลักในจำนวนเลขหมายที่มีการย้ายข้ามเครือข่ายลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า เนื่องจากยังไม่มี การส่งเสริมการขายในรูปแบบใหม่ที่ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้บริการมากนัก จึงทำให้ในไตรมาสนี้ จำนวนเลขหมายที่โอนย้ายข้ามเครือข่ายมีการลดลงดังกล่าว

ภาพที่ 32 สัดส่วนการโอนย้ายเข้าเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz

ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

หมายเหตุ: ข้อมูลการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

การโอนย้ายออกนอกเครือข่าย ในไตรมาสนี้ มีจำนวนลดลงจาก 0.17 ล้านเลขหมาย มาอยู่ที่ 0.14 ล้านเลขหมาย หรือลดลงร้อยละ 15.17 โดยมีสัดส่วนการการโอนย้ายออกนอกเครือข่ายตามลำดับ คือ DTN ร้อยละ 71.28 AWN ร้อยละ 22.75 และ TUC ร้อยละ 5.97 (ภาพที่ 33)

ภาพที่ 33 สัดส่วนการโอนย้ายออกนอกเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz

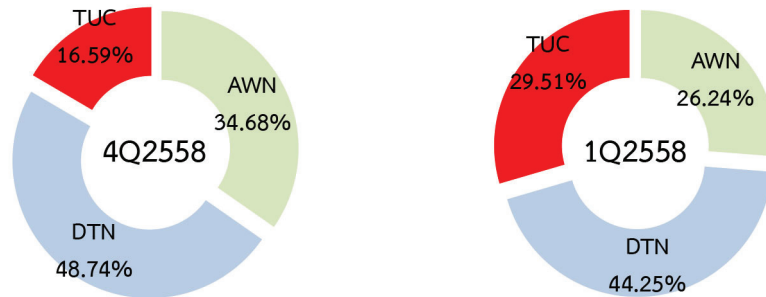

ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

หมายเหตุ: ข้อมูลการโอนย้ายเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

การยกเลิกเลขหมายให้บริการ ในไตรมาสนี้มีจำนวนการยกเลิกเลขหมายให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz อยู่ที่ 4.65 ล้านเลขหมาย ซึ่งลดลงร้อยละ 47.69 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า ที่มีจำนวนการยกเลิกเลขหมายในย่านความถี่ 2.1 GHz อยู่ที่ 8.88 ล้านเลขหมาย โดยแบ่งเป็นสัดส่วนการยกเลิกบริการตามลำดับดังนี้ DTN ร้อยละ 44.25 TUC ร้อยละ 29.51 และ AWN ร้อยละ 26.24 (ภาพที่ 34)

ภาพที่ 34 สัดส่วนการยกเลิกเครือข่ายผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz

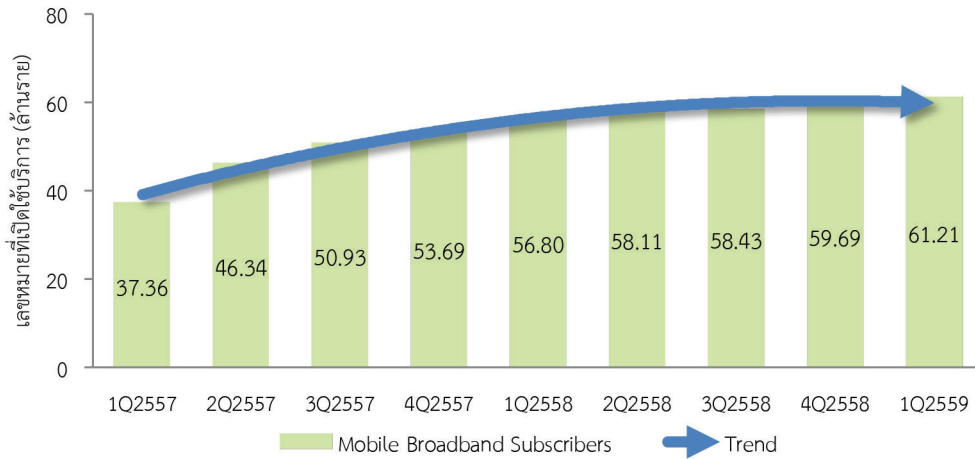
ที่มา: รายงานการประกอบกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ย่านความถี่ 2.1 GHz สำนักงาน กสทช.

หมายเหตุ: ข้อมูลการยกเลิกเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ของ AWN ข้อมูล ณ 31 ธันวาคม 2558

3) ตลาดบริการอินเทอร์เน็ต (Internet Services)

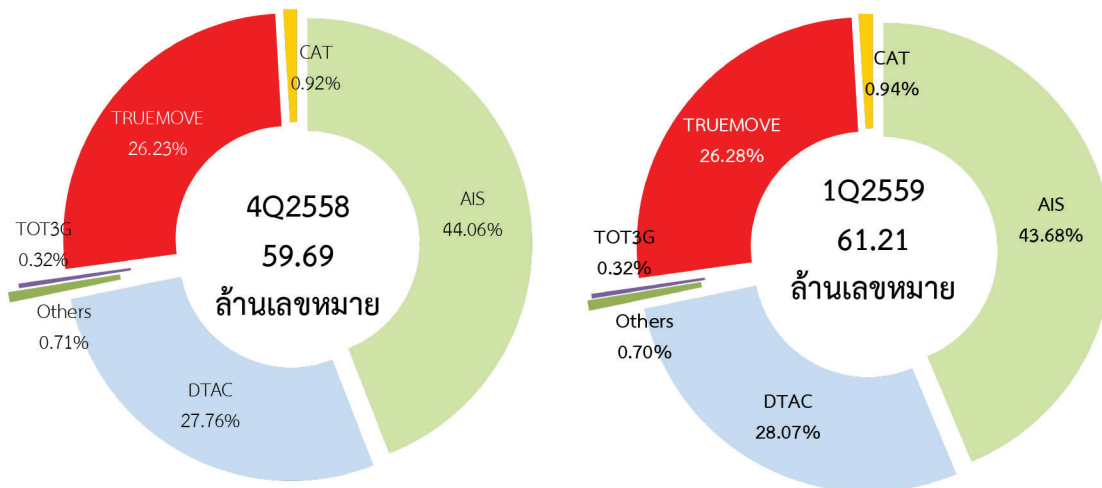
ปัจจุบันการให้บริการอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยสามารถใช้บริการได้หลากหลายช่องทางด้วยกัน ซึ่งผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ใช้บริการผ่านช่องทางการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ และการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ โดยบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ (Mobile Internet Broadband) นั้น มีผู้ให้บริการรายเดียวกับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ คือ กลุ่มบริษัท AIS กลุ่มบริษัท DTAC กลุ่มบริษัท TRUE TOT และ CAT โดยไตรมาสนี้มีเลขหมายที่เปิดใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประมาณ 61.21 ล้านเลขหมาย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.55 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.76 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า (ภาพที่ 35) และเมื่อพิจารณาผู้ให้บริการแต่ละรายนั้นเห็นได้ว่า กลุ่มบริษัท AIS มีสัดส่วนเลขหมายมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.68 มีสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า รองลงมาเป็นกลุ่มบริษัท DTAC มีสัดส่วนร้อยละ 28.07 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า และกลุ่มบริษัท TRUE มีสัดส่วนร้อยละ 26.28 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า (ภาพที่ 36) และในส่วนของค่า HHI แนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ซึ่งไตรมาส 1 ปี 2558 อยู่ที่ระดับ 3,418 และไตรมาสนี้อยู่ที่ระดับ 3,388 ซึ่งแสดงถึงการกระจายตัวของส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

ภาพที่ 35 จำนวนเลขหมายที่เปิดใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 36 สัดส่วนเลขหมายที่เปิดใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเคลื่อนที่ของผู้ให้บริการแต่ละราย

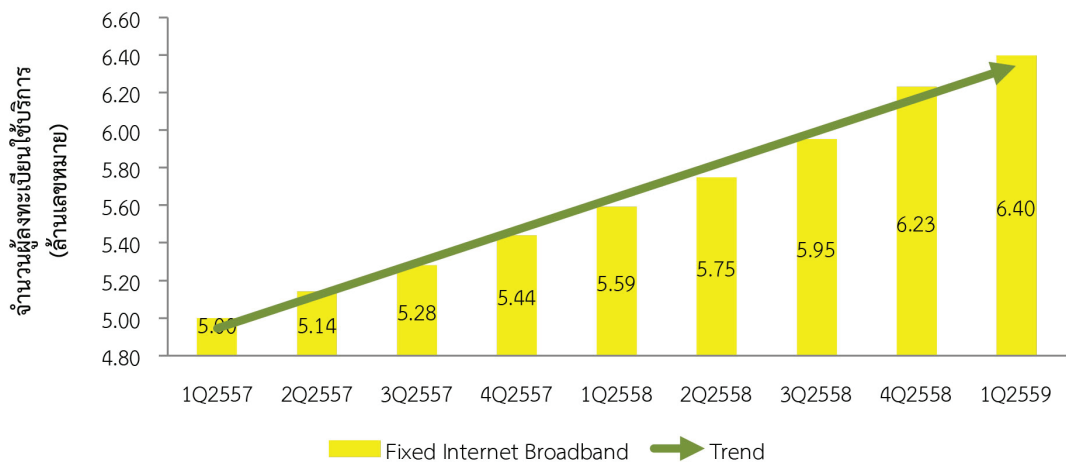
ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ (Fixed Internet Broadband) ปัจจุบันผู้ให้บริการรายหลักยังคงอยู่ในกลุ่มหรือบริการของผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ โดยการตั้งบริษัทย่อยสำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ต และในการให้บริการอินเทอร์เน็ตของผู้เป็นเจ้าของโครงข่าย ผู้มีสิทธิในโครงข่ายตามสัญญาความร่วมมือทำให้เกิดความได้เปรียบในแง่ต้นทุนการให้บริการ จากการที่ไม่ต้องเสียค่าเช่าโครงข่ายหรือมีค่าใช้จ่ายโครงข่ายในราคาต่ำสามารถให้บริการแก่ลูกค้าผู้ใช้บริการของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ผู้ให้บริการรายใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับผู้ให้บริการโทรศัพท์ประจำที่ ทั้งนี้ ไตรมาสนี้มีผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ประมาณ 6.40 ล้านราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.73 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.49 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า (ภาพที่ 37) และเมื่อพิจารณาถึงส่วนแบ่งทางการตลาดจะเห็นว่า TRUE มีส่วนแบ่งทางการตลาด

ร้อยละ 38.38 รองลงมาเป็น 3BB มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 32.81 และ TOT มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 21.61 และนอกจากนี้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายอื่นที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดร้อยละ 7.20 (ภาพที่ 38) และในส่วนของค่า HHI แนวโน้มลดลงในปี 2558 และเริ่มมีการขยับเพิ่มขึ้นในไตรมาส 4 ปี 2558 และเพิ่มขึ้นอีกในไตรมาส 1 ปี 2559 อยู่ที่ 2,950 (ภาพที่ 39)

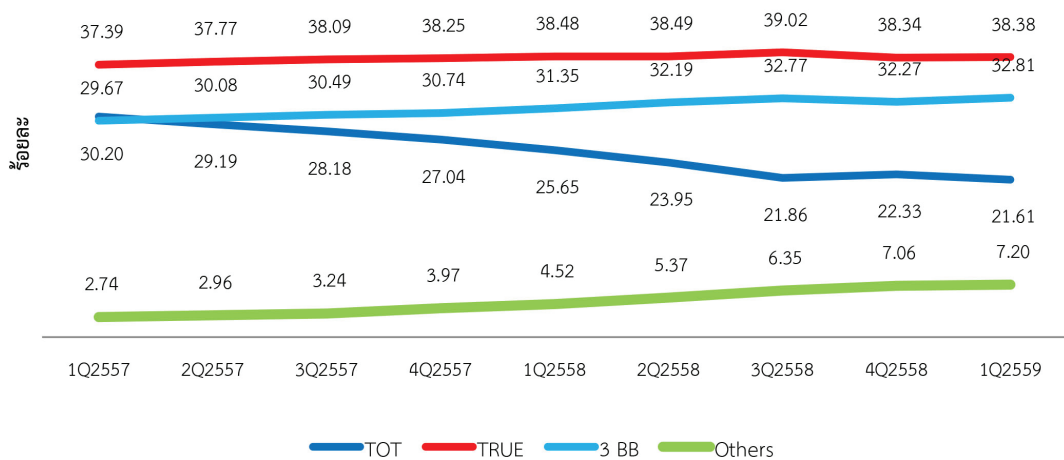
ส่วนอัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่ ปัจจุบันนี้เริ่มมีการแข่งขันกันสูงขึ้น โดยเห็นได้จากผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ต่างมีการพัฒนาเริ่มเข้ามาสู่ตลาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่กันมากขึ้น รวมถึงมีการออกรายการส่งเสริมการขายที่หลากหลาย มีราคาที่ครอบคลุมต่อการใช้งานในรูปแบบต่างๆ และแนวโน้มอัตราค่าบริการนั้น มีแนวโน้มค่อนข้างจะคงที่ นับตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมาจนถึงไตรมาสนี้ (ภาพที่ 40) โดยผู้ให้บริการแต่ละรายนั้นต่างกำหนดราคาให้ใกล้เคียงกัน และให้ความสำคัญกับคุณภาพของการให้บริการมากขึ้น จึงทำให้ราคาไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงไปมากนัก

ภาพที่ 37 จำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

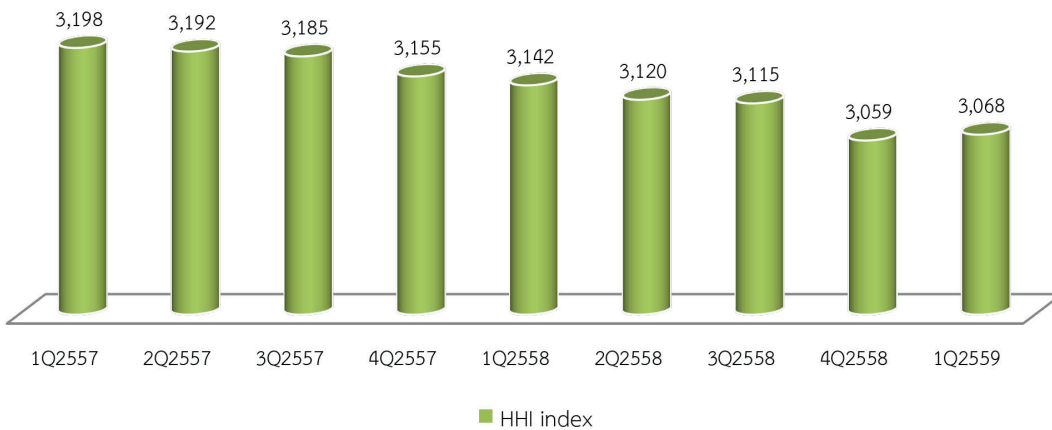
ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 38 ส่วนแบ่งตลาดบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

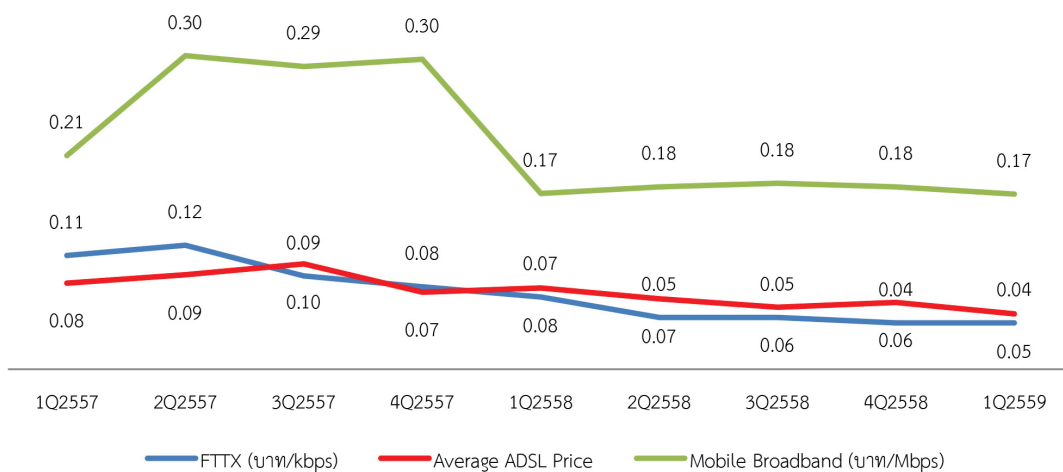
ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 39 ค่า HHI ตลาดอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงประจำที่

ที่มา: ส่วนศูนย์ข้อมูลและวิจัยเศรษฐกิจโทรคมนาคม สำนักวิชาการและจัดการทรัพยากรโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 40 อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ต

ที่มา: สำนักค่าธรรมเนียมและอัตราค่าบริการในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

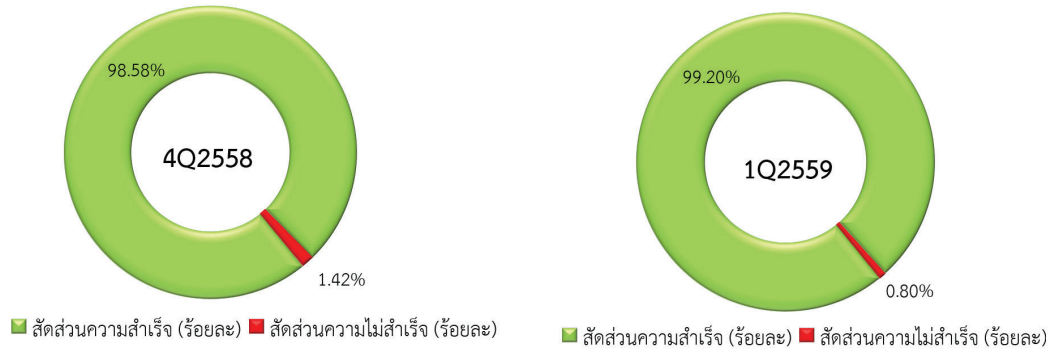
คุณภาพการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 2.1 GHz

คุณภาพการให้บริการในปัจจุบันเป็นปัจจัยหลักที่ดึงดูดผู้ใช้บริการ ให้เลือกใช้บริการของตัวเองมากขึ้น ในกรณีนี้ สำนักงาน กสทช. ได้ให้ความสำคัญกับบริการดังกล่าวในการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz ด้วยกัน 2 เรื่อง คือ อัตราการโทรสำเร็จ (Voice Successful call) และความเร็วในการรับส่งข้อมูล (FTP Download) ของผู้ให้บริการที่ได้รับใบอนุญาตทั้ง 3 ราย

อัตราการโทรสำเร็จ (Voice Successful call) ในปัจจุบันผู้ให้บริการมีการแข่งขันทางด้านคุณภาพการให้บริการมากขึ้น หากผู้ให้บริการรายใดมีคุณภาพการให้บริการที่ไม่ดีจะทำให้รายนั้นสูญเสียลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้ จึงทำให้ผู้ให้บริการแต่ละรายต่างพัฒนาคุณภาพการให้บริการของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เพื่อพยายามรักษารฐานผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด รวมถึงดึงดูดลูกค้าจากผู้ให้บริการรายอื่นๆ จากผลการสำรวจ ณ อาคาร 3 ชั้น 3 สำนักงาน กสทช. อัตราการโทรสำเร็จของผู้ให้บริการทั้ง 3 ราย

ในภาพรวม ณ ไตรมาสนี้ พบว่า มีอัตราการโทรสำเร็จเกินร้อยละ 98 ทั้งหมด ดังภาพที่ 41 โดยในไตรมาสนี้ อัตราการโทรสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 99.20 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า พบว่ามีอัตราการโทรสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 จากที่มีอัตราการโทรสำเร็จอยู่ที่ 98.58

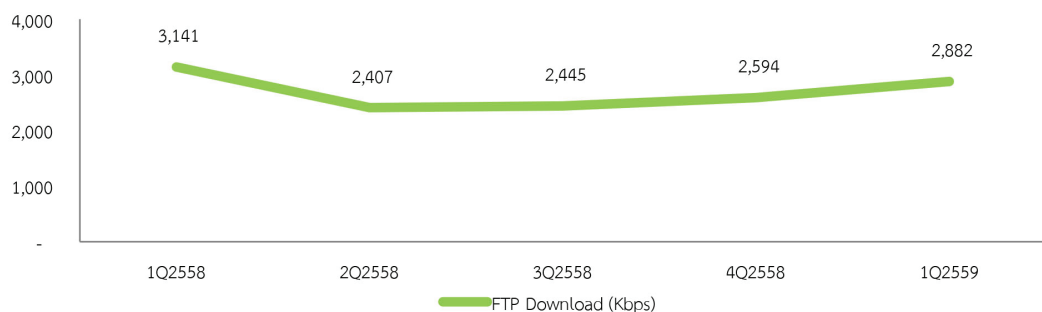
ภาพที่ 41 อัตราการโทรสำเร็จของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz

ที่มา: ส่วนงานกำกับดูแลคุณภาพการบริการ สำนักกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ความเร็วในการรับส่งข้อมูล (FTP Download) ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารด้วยอินเทอร์เน็ตมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ฉะนั้น ความเร็วในการรับส่งข้อมูลจึงมีความสำคัญไม่น้อยกว่าอัตราการโทรสำเร็จ ณ ไตรมาสนี้ ความเร็วในการรับส่งข้อมูลของผู้ให้บริการในภาพรวม ณ ไตรมาสนี้อยู่ที่ 2,882 Kbps ซึ่งมีความเร็วเพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าอยู่ร้อยละ 11.11 แต่หากเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันกับปีก่อนหน้าพบว่า ในไตรมาส 1 ปี 2559 นี้ มีความเร็วในการรับส่งข้อมูลลดลงร้อยละ 8.25 คาดว่าสาเหตุมาจากการที่มีผู้ใช้บริการการรับส่งข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการดึงปริมาณข้อมูลระหว่างกันและหากในช่วงเวลาเดียวกันมีผู้ใช้งานการรับส่งข้อมูลจำนวนมากก็เป็นสาเหตุให้การรับส่งข้อมูลของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีความล่าช้าได้เช่นกัน (ภาพที่ 42)

ภาพที่ 42 ความเร็วในการรับส่งข้อมูลของการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ย่านความถี่ 2.1 GHz

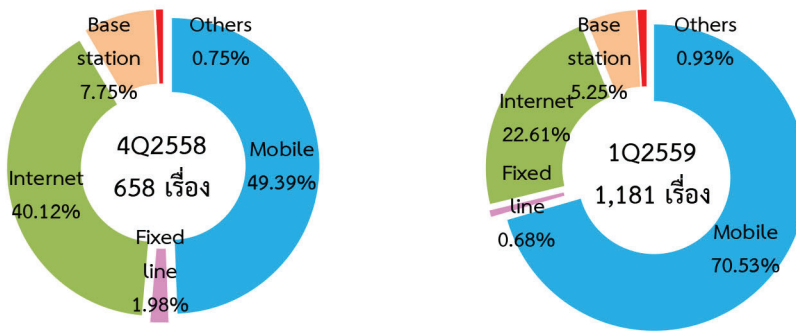

ที่มา: ส่วนงานกำกับดูแลคุณภาพการบริการ สำนักกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

การร้องเรียน

กิจการโทรคมนาคมปัจจุบันมีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นโทรคมนาคมหรือวิทยุคมนาคมล้วนแล้วแต่เป็นการติดต่อสื่อสารด้วยกันทั้งสิ้น การใช้บริการที่มีจำนวนมากย่อมเกิดปัญหาตามมาด้วยเช่นกัน และเมื่อพิจารณาการร้องเรียน ณ ไตรมาสนี้ ได้รับการร้องเรียนแล้วทั้งหมดจำนวน 1,181 เรื่อง เมื่อแบ่งตามประเภทบริการจะเห็นได้ว่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีเรื่องร้องเรียนมากที่สุดถึง 833 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 70.53 ซึ่งมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า รองลงมาเป็นบริการประเภทอินเทอร์เน็ตที่มีเรื่องร้องเรียน ซึ่งเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าจำนวนการร้องเรียนอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 264 เรื่อง เป็น 267 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 22.61 (ภาพที่ 43) เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินการหรือการบริหารจัดการกับเรื่องร้องเรียนที่เกิดขึ้นนั้น พบว่า ในไตรมาสนี้ได้ดำเนินการจัดการกับปัญหาเรื่องร้องเรียนแล้วและเรื่องที่ยุติแล้วจำนวน 717 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 60.71 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 464 หรือคิดเป็น ร้อยละ 39.29 (ภาพที่ 44)

ภาพที่ 43 สัดส่วนจำนวนเรื่องร้องเรียน

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

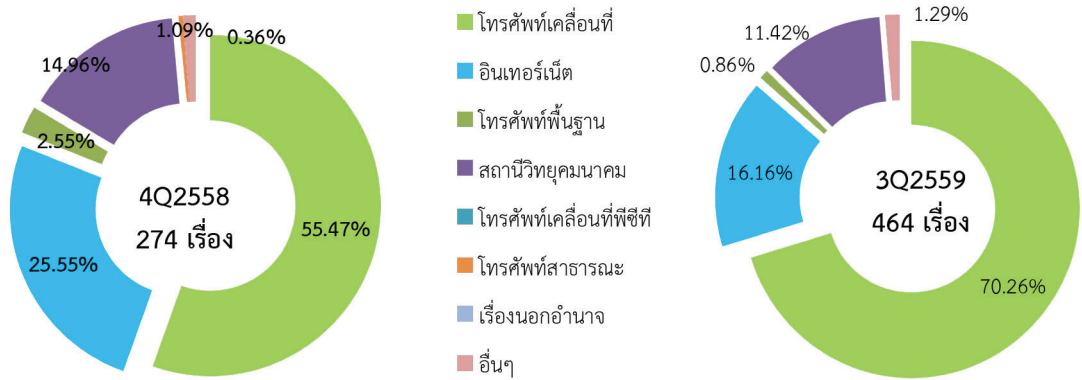
ภาพที่ 44 สัดส่วนการดำเนินการเรื่องร้องเรียน

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

เมื่อพิจารณาเฉพาะเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการในไตรมาสนี้เทียบกับไตรมาสก่อนหน้า พบว่า บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีสัดส่วนเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการมากที่สุดถึงร้อยละ 70.26 ซึ่งเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าจะมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น รองลงมาเป็นบริการอินเทอร์เน็ตร้อยละ 16.16 แต่เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้ามีสัดส่วนที่ลดลง (ภาพที่ 45)

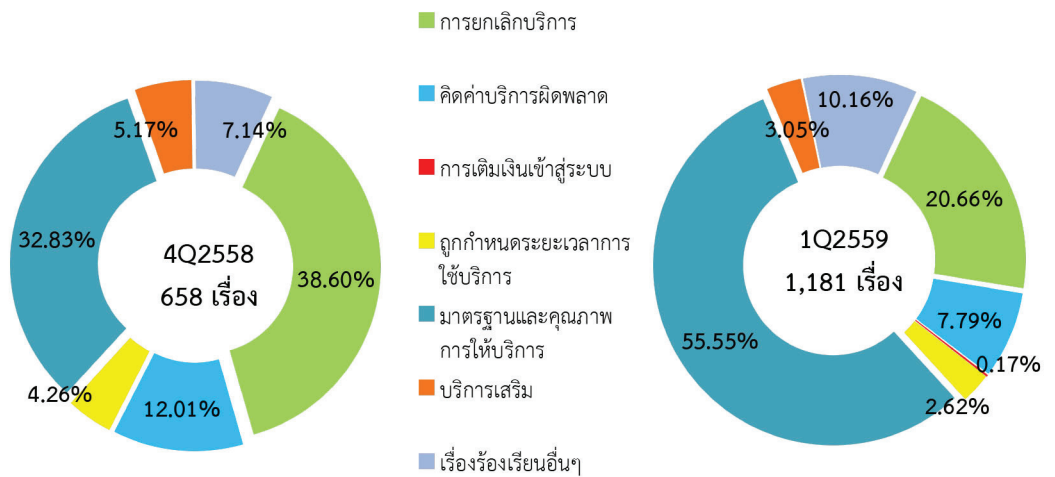
ภาพที่ 45 สัดส่วนเรื่องที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

บริการโทรคมนาคมพบปัญหาการร้องเรียนมากที่สุดในไตรมาสนี้ คือ เรื่องของมาตรฐานและคุณภาพการให้บริการ จำนวน 656 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 55.55 ซึ่งเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น รองลงมาคือการยกเลิกบริการ มีจำนวน 244 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 20.66 โดยลดลงจากไตรมาส ก่อนหน้าที่มีจำนวนร้อยละ 38.60 (ภาพที่ 46) และประการสำคัญอีกประการ คือ การคิดค่าบริการผิดพลาด มีจำนวน 92 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 7.79 ซึ่งลดลงจากไตรมาสก่อนหน้า

ภาพที่ 46 สัดส่วนปัญหาการร้องเรียนของบริการในกิจการโทรคมนาคม

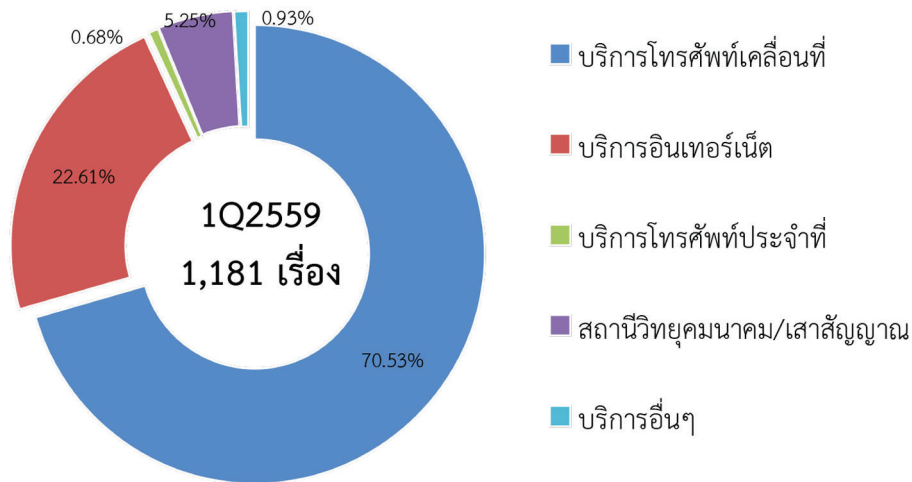

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

หากจำแนกปัญหาการร้องเรียนตามประเภทบริการ ได้แก่ บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ บริการอินเทอร์เน็ต บริการโทรศัพท์ประจำที่ สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ และบริการอื่นๆ พบว่า บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีเรื่องร้องเรียนมากที่สุดถึง 833 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 70.53 ของเรื่องร้องเรียนบริการทั้งหมด รองลงมาเป็นบริการอินเทอร์เน็ตมีจำนวน 267 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 22.61 ของการร้องเรียนบริการทั้งหมด (ภาพที่ 47) โดยการร้องเรียนประเภทบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วน

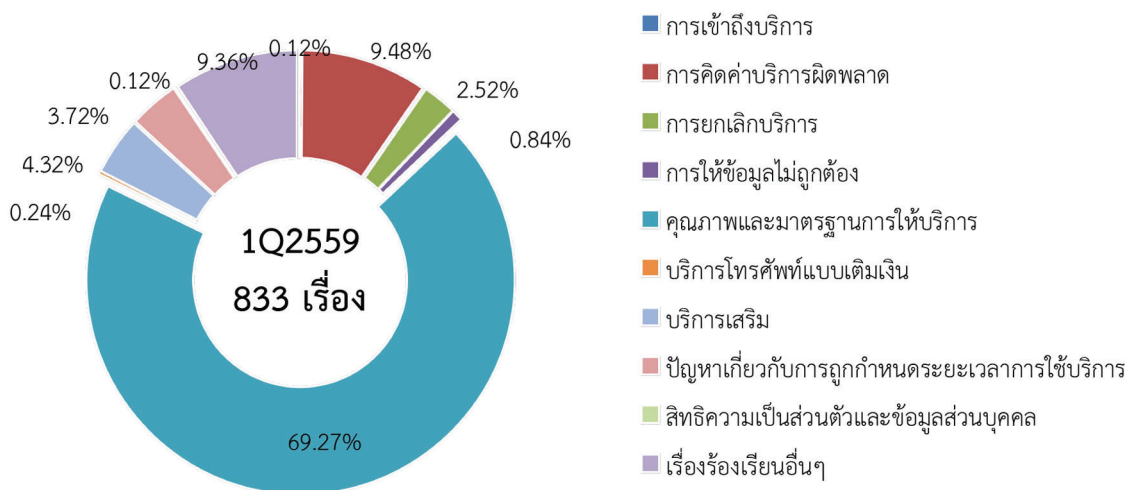
ใหญ่เป็นเรื่องคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการถึง 577 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 69.27 ของการร้องเรียนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งหมด รองลงมาเป็นเรื่องคิดค่าบริการผิดพลาด 79 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 9.48 ของการร้องเรียนบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ภาพที่ 48) และการเกิดปัญหาการร้องเรียนมากเป็นลำดับที่สองคือ บริการอินเทอร์เน็ต (ภาพที่ 49) พบว่า ปัญหาการยกเลิกบริการมีการร้องเรียนเข้ามามากที่สุด 223 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 83.52 ของการร้องเรียนบริการอินเทอร์เน็ตทั้งหมด

ภาพที่ 47 สัดส่วนประเภทการร้องเรียนของบริการในกิจการโทรคมนาคม

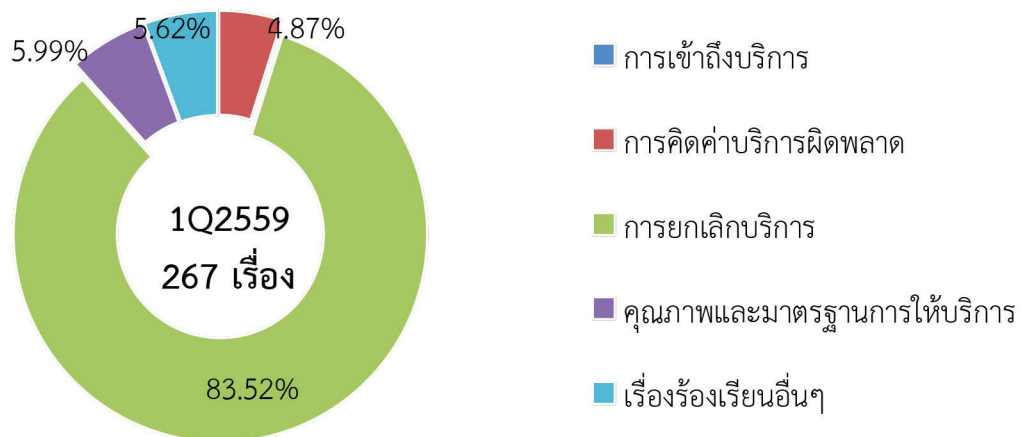
ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 48 ประเภทการร้องเรียนของบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

ภาพที่ 49 ประเภทการร้องเรียนของบริการอินเทอร์เน็ต

ที่มา: สำนักเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงาน กสทช.

นอกจากการร้องเรียนในบริการโทรคมนาคมต่างๆแล้ว ยังมีเรื่องที่ต้องตรวจสอบและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม และการระงับข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบการโทรคมนาคม โดยในไตรมาส 1 ปี 2559 นี้ มีเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการ 2 เรื่อง คือ 1) การให้บริการที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย (กรณี 1331) และ 2) ปัญหาการเรียกจากเลขหมายกลุ่ม Prepaid ของบริษัท ทรู มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด และบริษัท เรียล มูฟ จำกัด มายัง dtac call center 1678

nanb. | โทรคมนาคม

